ТОФИГ ГУЛИЕВ
ТОФИК КУЛИЕВ

15 АЗӘРБАЙЧАН ХАЛГ РӘГСЛӘРИ

15 АЗЕРБАЙДЖАНСКИХ НАРОДНЫХ ТАНЦЕВ

БАКЫ — АЗӘРБАЙЧАН ДӨВЛӘТ МУСИГИ НӘШРИЙЯТЫ — 1955

F-96

ТОФИГ ГУЛИЕВ

YOXLANIB
2008

15
АЗӘРБАЙЧАН ХАЛГ РӘГСЛӘРИ

Фортепиано үчүн ишләнмишдир

17867

АЗӘРБАЙЧАН ДӨВЛӘТ МУСИГИ НӘШРИЙЯТЫ
БАКЫ — 1955

ТОФИК КУЛИЕВ

15
АЗЕРБАЙДЖАНСКИХ НАРОДНЫХ ТАНЦЕВ

Обработка для фортепиано

АЗЕРБАЙДЖАНСКОЕ ГОСУДАРСТВЕННОЕ МУЗЫКАЛЬНОЕ ИЗДАТЕЛЬСТВО
БАКУ — 1955

МҮӘЛЛИФДӘН

Азәрбайчан халгынын зәнкин вә көзәл мусиги, мусигичиләрин нәзәрини өзүнә чохдан чәлб әдирди. Һәлә кечән әсрдә рус мусигисинин бөйүк классикләри Глинка, Римски-Корсаков, Бородин өз әсәрләриндә дәфәләрлә Азәрбайчан мелодияларыны ишләтмишләр. Лакин, анчаг Бөйүк Октябр Сосиалист ингилабындан сонра, йә'ни Азәрбайчан мәдәнийәтинин диггәтәшаян чичәкләнмә дөврүнүн башланмасындан сонра, кениш халг күтләсини вә мусиги ичтимаийәтини азәрбайчан фолклорунун хәзинәси илә таныш этмәк имканы яранды. Азәрбайчан композиторлары, Азәрбайчан Совет Һакимийәти гурулдугдан сонра, периодик олараг Азәрбайчан халг мусигисинә аид нүмунәви мәчмуәләр бурахмышлар.

Гейд этмәк лазымдыр ки, бурахылан мәчмуәләрдә әсас фикир маһнылара, тәсниф вә мугамлара верилмишдир. 1937-чи илдә композитор Сәид Рүстәмов тәрәфиндән нотая салынмыш вә нәшр әдилмиш азәрбайчан халг рәгсләринин нүмунәләри анчаг бир мәчмуәдә топланмышдыр (Бакы, Азәрнәшр). Бу мәчмуә, мүәллиф тәрәфиндән 1950-чи илдә енидән редактә әдилмиш вә нәшр олунмушдур (Бакы, Азәрбайчан Дөвләт Мусиги Нәшрийяты).

Азәрбайчан Дөвләт Мусиги Нәшрийяты тәрәфиндән нәшр әдилмиш мәчмуәләр гиймәтли олсада, халг мелодияларынын нотая салынмасы анчаг этнографик характер дашыдыгы үчүн, ялныз композиторлар, мусигишүнаслар тәрәфиндән истифадә олуна биләрди.

ССРИ халгларынын мәдәнийәтинин чох бөйүк вә сүр'әтлә йүксәлмәси халг ярадычылыг нүмунәләринин ишләнмәсини тәләб әдирди. Бир сыра Азәрбайчан халг маһнылары композиторлар тәрәфиндән фортепиано илә охумаг үчүн ишләнмиш вә нәшр әдилмишдир.

Бу әсәр, кениш халг күтләсинин артан тәләбатыны өдәмәк үчүн тәшәббүс олуб, чох яйылмыш азәрбайчан халг рәгсләринин фортепиано үчүн садә ишләнмәсиндән ибарәтдир. Мәчмуә өзфәалийәт дәрнәкләри вә ибтидаи мусиги тәһсилли шәхсләр тәрәфиндән истифадә этмәк мәгсәдини дашыйыр.

Рәгсләрин мелодиялары Сәид Рүстәмовун „Азәрбайчан халг рәгсләри" мәчмуәсиндән (Азәрбайчан Дөвләт Мусиги Нәшрийяты, Бакы, 1950 ил) дәйишмәдән көтүрүлмүш. Бундан мәгсәд: әввәла онлары фортепианода асанлыгла ифа этмәк вә сонра исә оюн мелодияларынын зәрифлик вә зәнкинликләрини сахламагдыр.

Азәрбайчан халг рәгсләри үчүн 6/8 темпи сәчийәвидир(♩.♪♩ ♪♩),лакин һазырки мәчмуәдә сол әлдә ифада йүнкүллүк үчүн бу темп мүәллиф тәрәфиндән шәклини дәйишмишдир(♩.♪♩ ♪♩).

Рәгсин һәр 2 хәтти бир вахтда ифа әдилдикдә, көстәрилән темпләр әсас темп 6/8 айдын эшидилир.

Әкәр рәгсләри оркестрә салмаг лазым кәләрсә әсас 6/8 темпини тамам сахламаг имканы яранмыш олур. Мәсәлән, № 8 „Шәләхо" рәгси ашағыда көстәрилән шәкилдә көрүнүр:

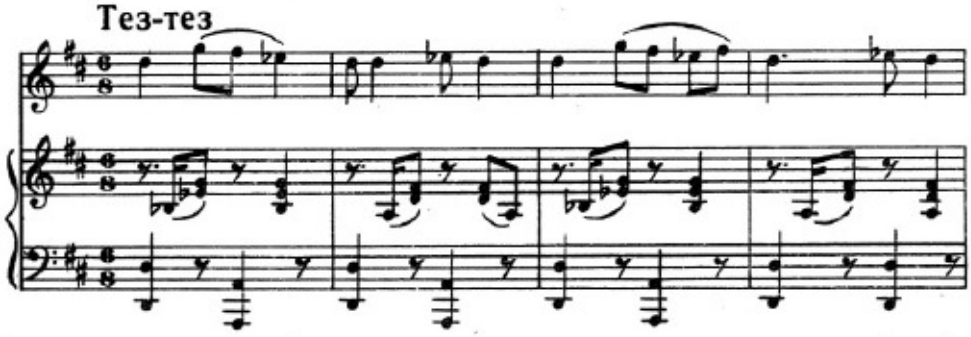

Мүәллиф аккомпанементдә 6/8 темпини бир чүр тәкрар этмәмәк үчүн, Азәрбайчан рәгс өлчүсүнүн спесифик хүсусиййәтләрини сахламагла ону ритмчә мүхтәлифләшдирмишдир.

Мүәллиф, Азәрбайчан халг рәгсләринин ишләнмәсини илк тәчрүбә саяраг һазырки, мәчмуәдә олан бүтүн гейд вә тәклифләри мәмнунийәтлә нәзәрә алар.

Тофиг Гулиев

9 апрел 1955 ил
Бакы

ОТ АВТОРА

Богатая и красочная музыка азербайджанского народа издавна привлекала внимание музыкантов. Еще в прошлом столетии великие классики русской музыки Глинка, Римский-Корсаков, Бородин в своих произведениях не раз обращались к азербайджанскому мелосу. Однако, только лишь после Великой Октябрьской социалистической революции, когда наступила пора замечательного расцвета азербайджанской культуры, представилась возможность ознакомить широкие слои населения и музыкальные круги с сокровищами азербайджанского фольклора. Азербайджанские композиторы после установления Советской власти в Азербайджане периодически выпускали сборники образцов азербайджанской народной музыки.

Однако, следует отметить, что основной упор в выпущенных сборниках делался на песни, таснифы и мугамы. Образцы же азербайджанских народных танцев были собраны лишь в одном сборнике, записанном композитором Сеидом Рустамовым и изданном в 1937 году (Азернешр, Баку). Этот сборник в 1950 году был автором заново отредактирован и переиздан (Азмузгиз, Баку).

Выпущенные Азмузгизом сборники при всей своей ценности являлись только этнографическими записями народных мелодий и могли быть использованы лишь композиторами и музыковедами.

Огромный и быстрый рост культуры народов СССР настоятельно требовал уже творчески обработанных образцов народного искусства. Ряд азербайджанских народных песен обработан композиторами и издан для голоса с фортепиано.

Настоящая работа является попыткой ответить на растущий спрос широких кругов населения и представляет собою облегченное переложение для ф-но популярных азербайджанских народных танцев. Сборник рассчитан для исполнения самодеятельными кружками и лицами с начальным музыкальным образованием.

Мелодии танцев взяты из сборника С. Рустамова „Азербайджанские народные танцы" (Азмузгиз, Баку, 1950 г.) и оставлены без изменеиий, во-первых, для легкости исполнения на фортепиано и, во-вторых, в целях сохранения всех тонкостей и богатств танцевальных мелодий.

Характерным для азербайджанских народных танцев является ритм 6/8 (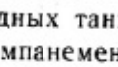), но для легкости исполнения одной левой рукой аккомпанемента этот ритм в настоящем изданий автором несколько видоизменен (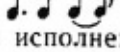).

При одновременном исполнении обеих строчек в указанных темпах основной ритм 6/8 ясно прослушивается.

Если встретится надобность в оркестровке танцев, то у инструментатора будет возможность полностью сохранить основной ритм 6/8. Например, танец „Шалахо" № 8 выглядит тогда следующим образом:

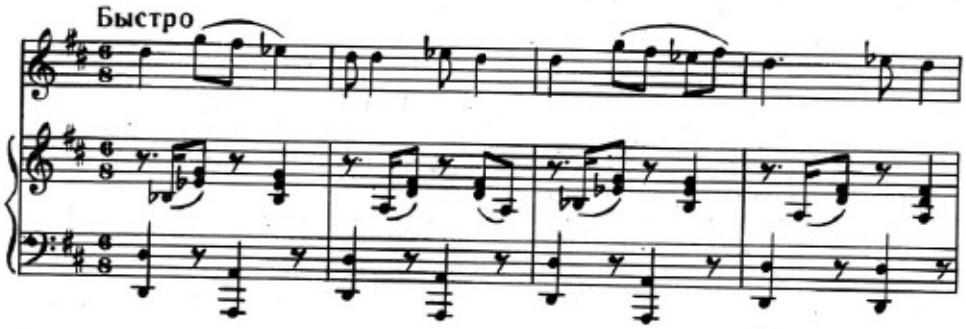

Чтобы избежать однообразного повторения в аккомпанементе ритма 6/8, автор его ритмически разнообразил, сохранив, однако, специфику азербайджанского танцевального ритма.

Автор с благодарностью примет все замечания и пожелания по настоящему сборнику, являющемуся первым опытом обработки азербайджанских народных танцев.

Тофик Кулиев

9 апреля 1955 г.
г. Баку

ШУШАНИК

ТОФИГ ГУЛИЕВ
ТОФИК КУЛИЕВ

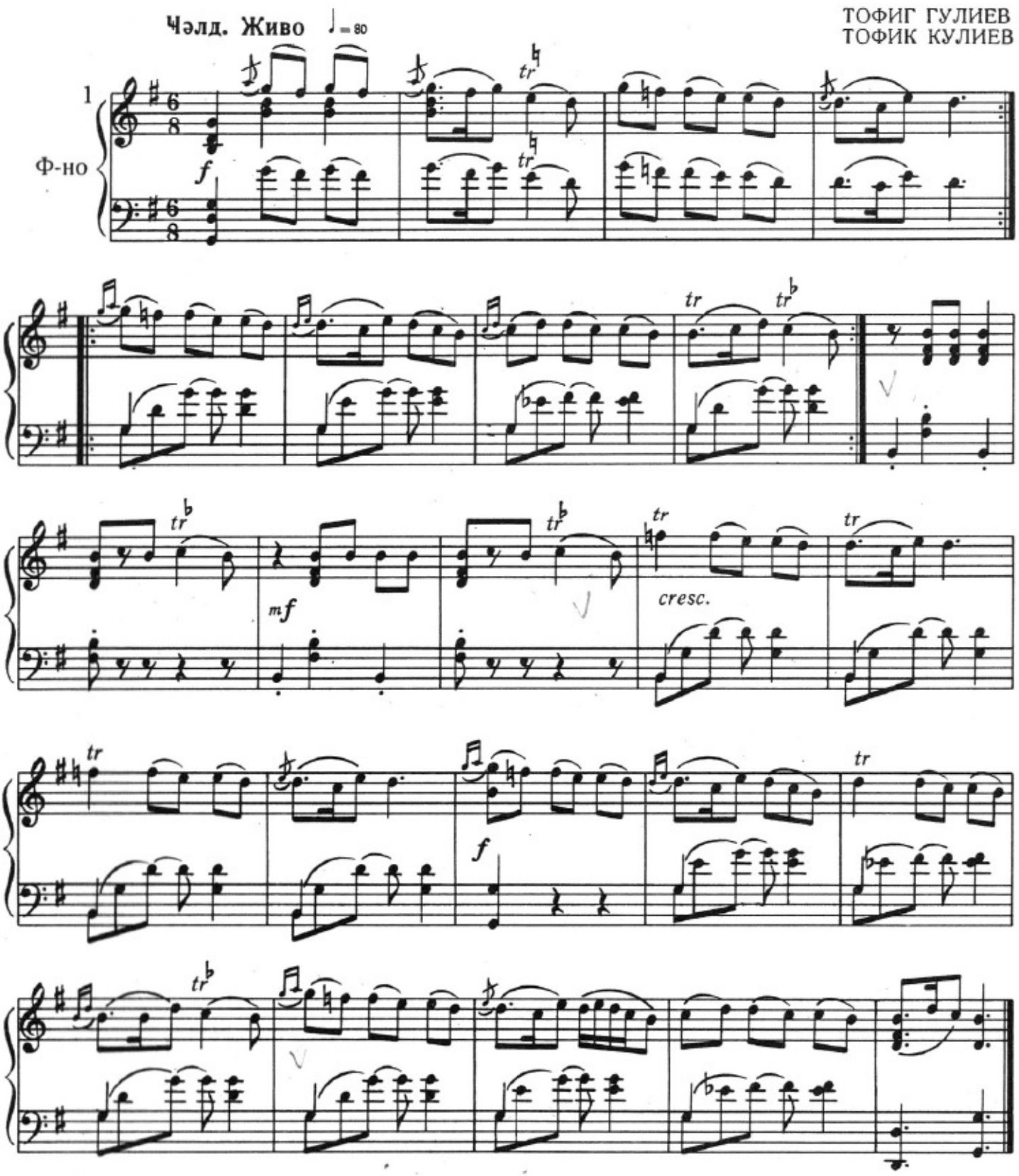

БРИЛЯНТ
БРИЛЬЯНТ

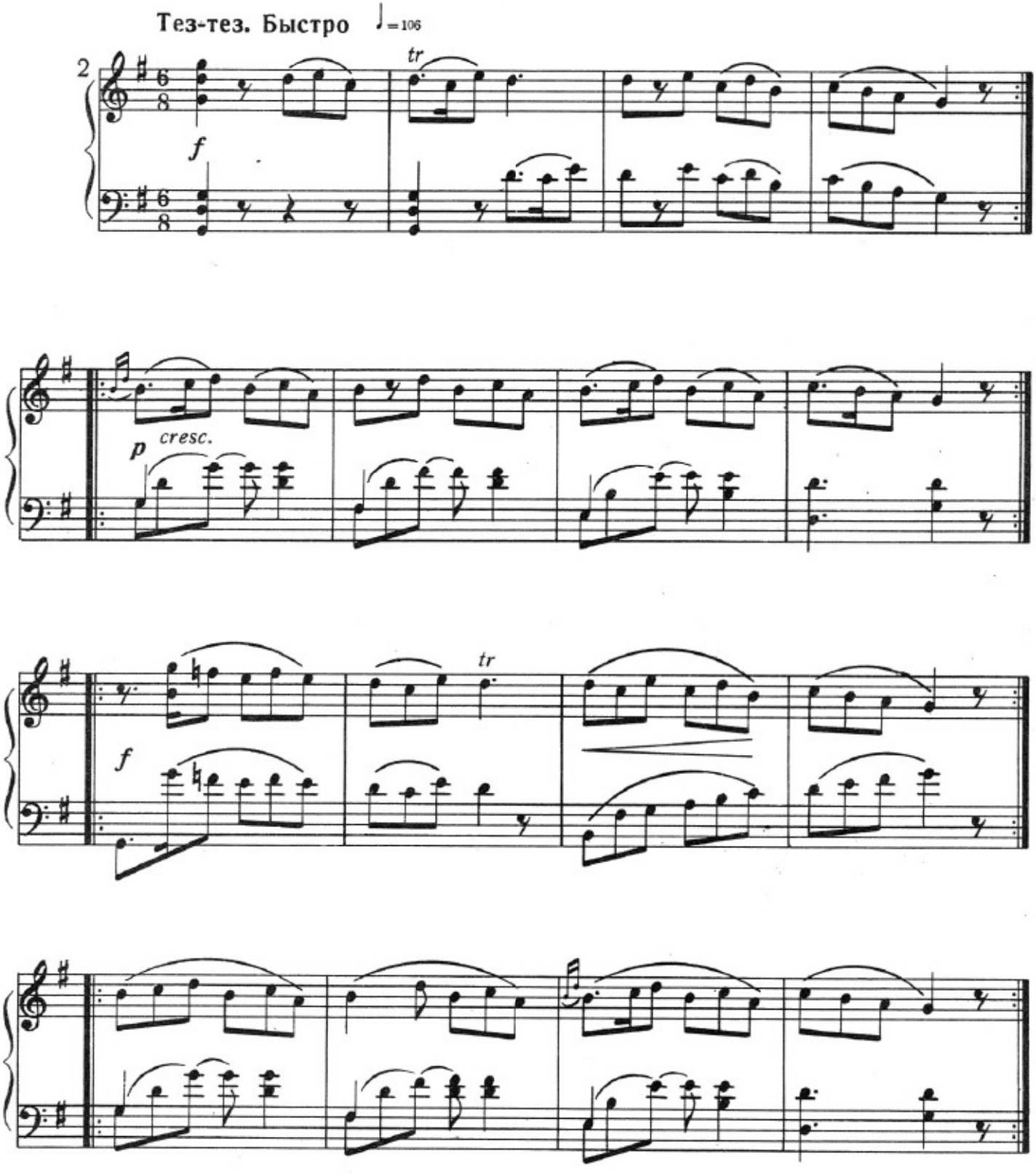

ЙҮЗ БИР
СТО ОДИН

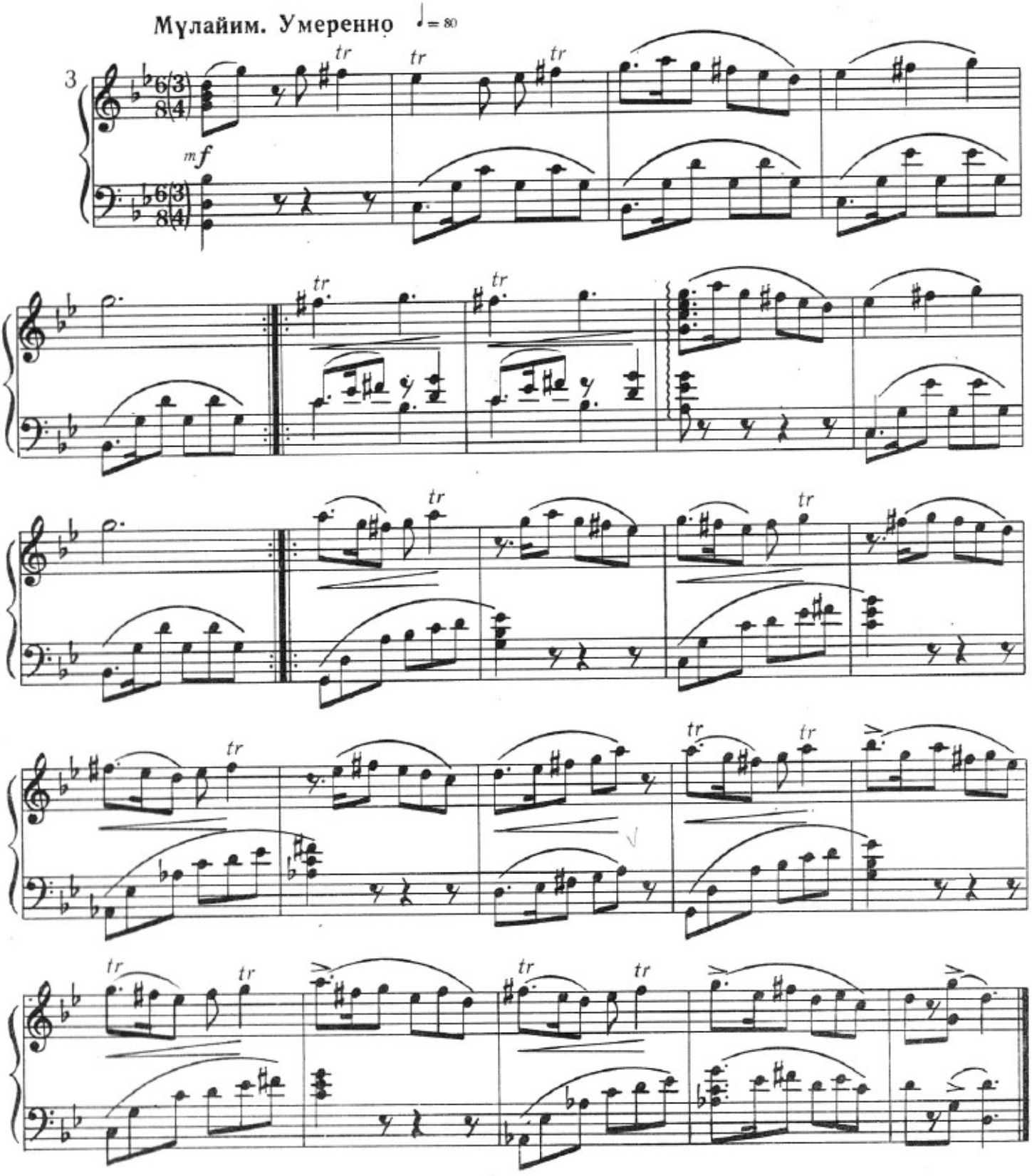

ӘСКӘРАНЫ
АСКЕРАНЫ

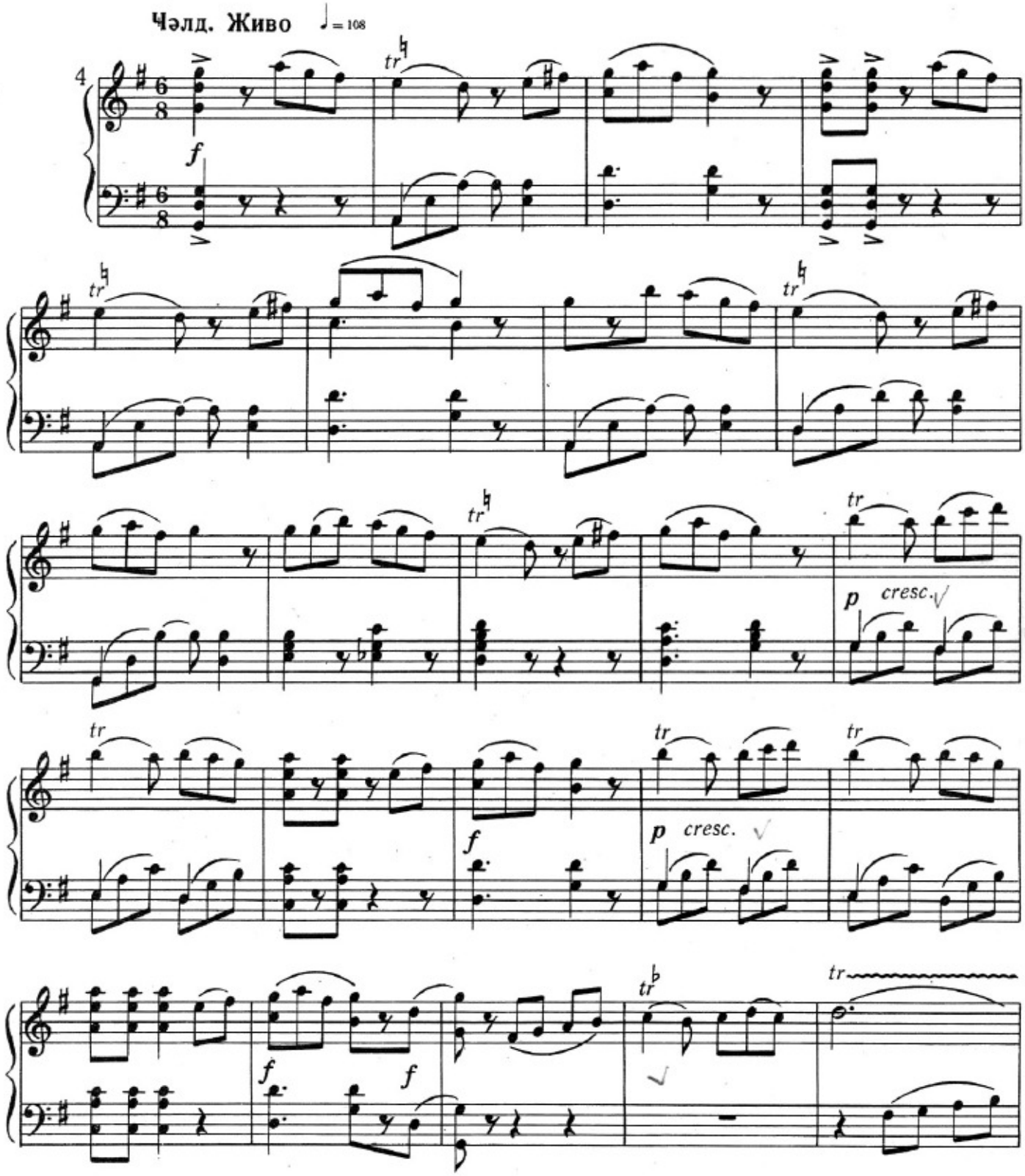

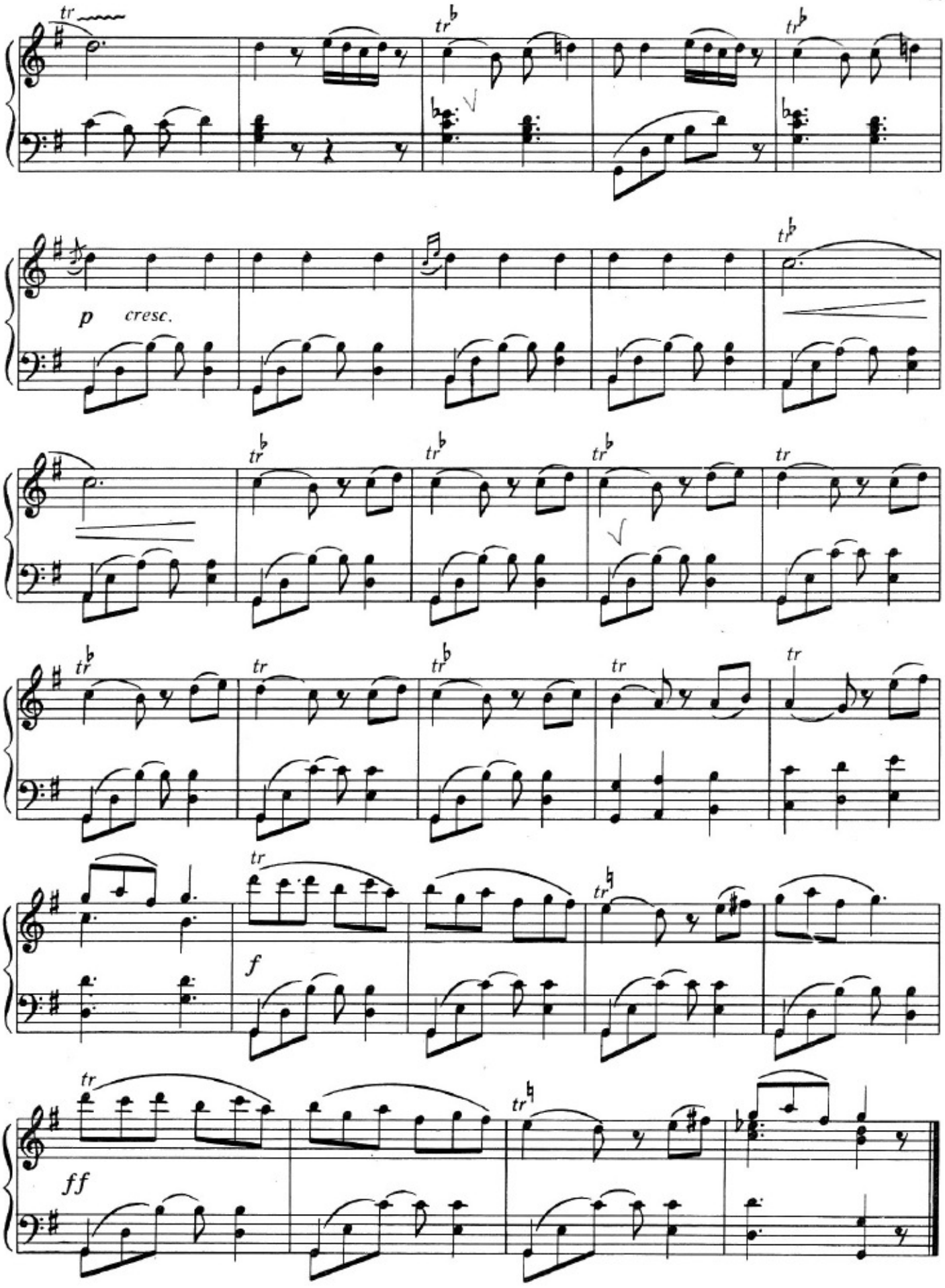
tr
tr♭
tr♭
p
cresc.
tr♭
tr♭
tr♭
tr
tr♭
tr
tr♭
tr
tr
tr
f
tr♮
tr
ff
tr♮

ГЫЗЫЛ КҮЛ
РОЗА

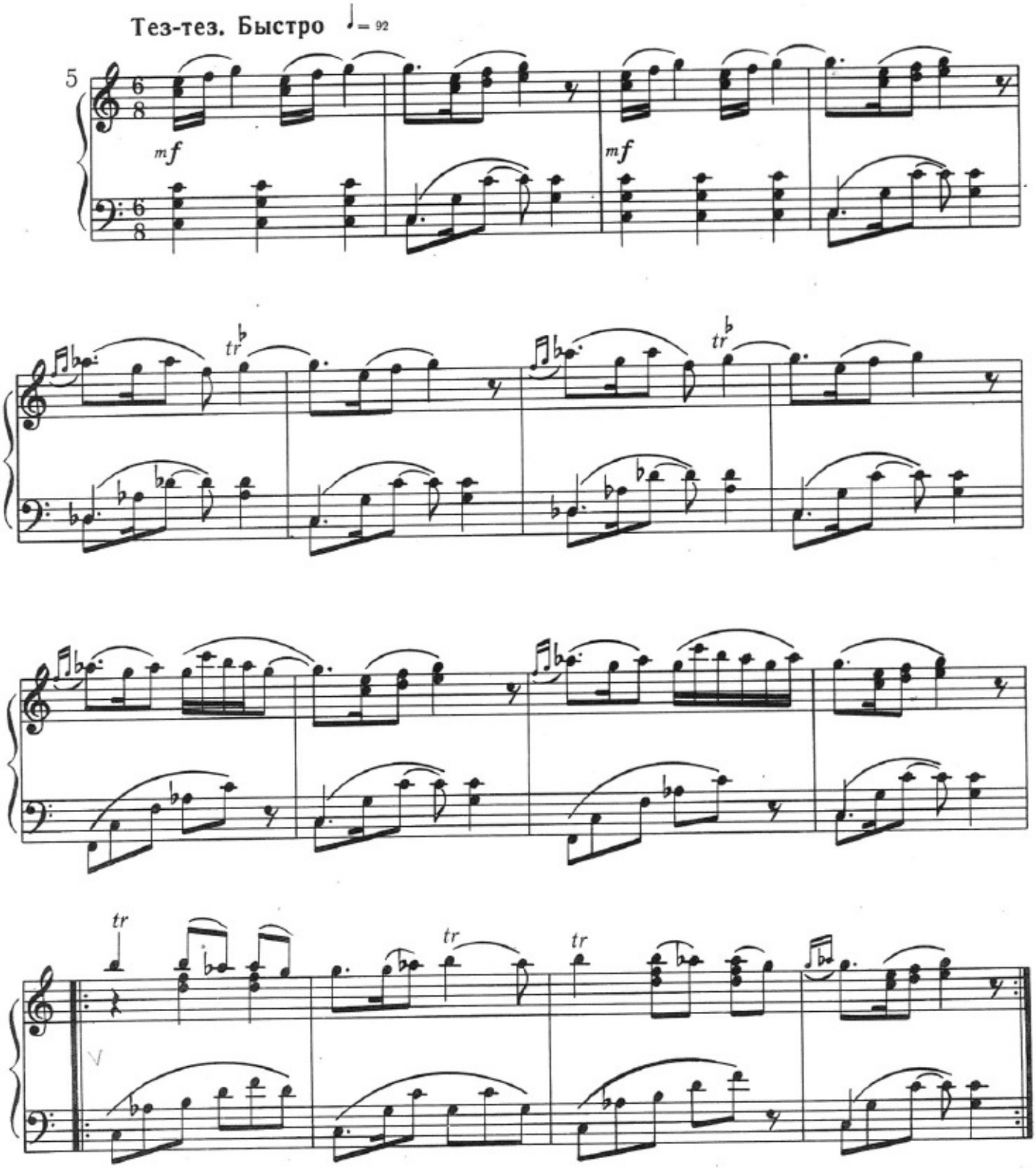

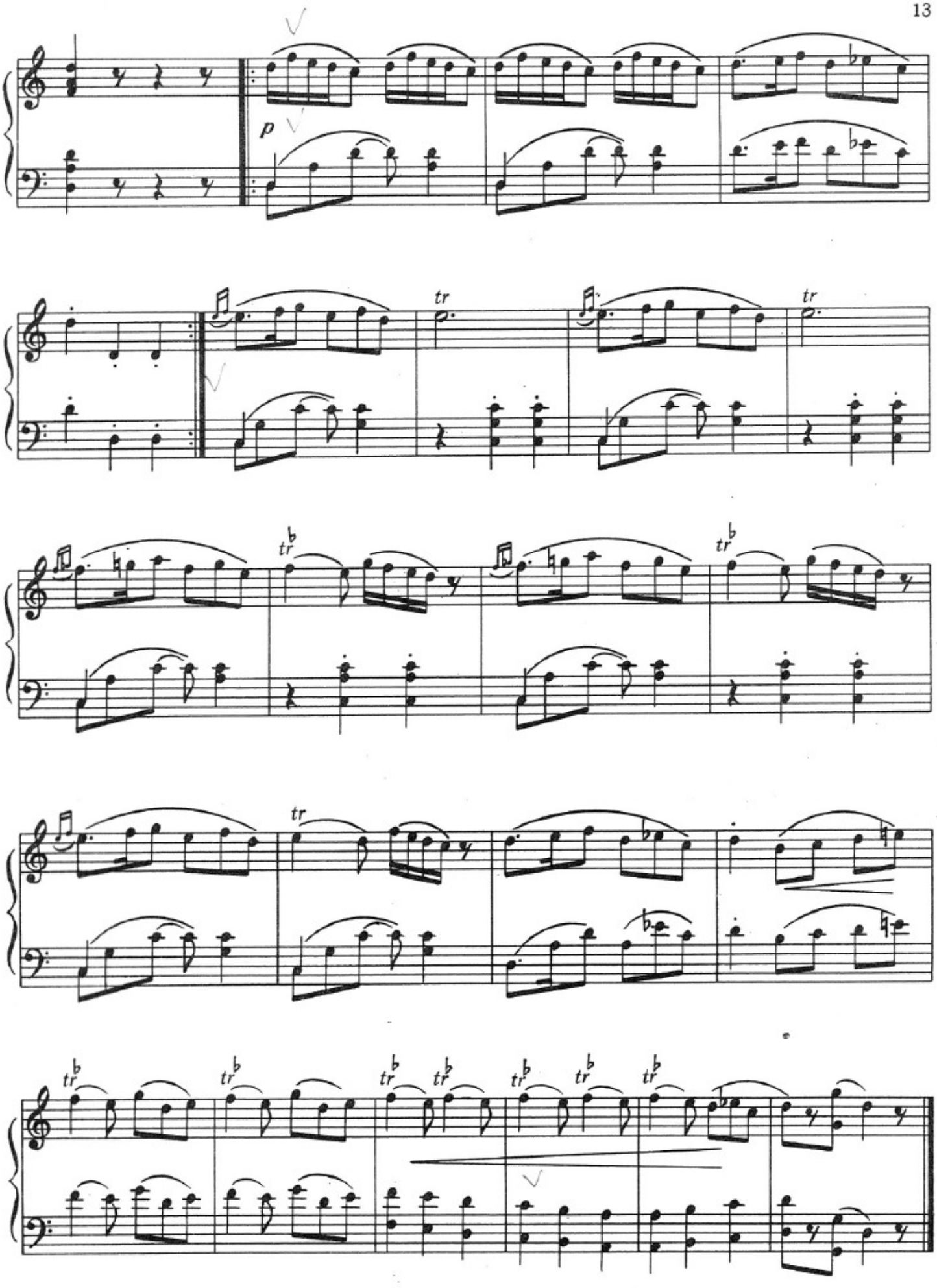
p
tr
tr
tr
tr
tr
tr
tr
tr
tr
tr
tr
tr

АЛТЫ НӨМРӘ
ШЕСТОЙ НОМЕР

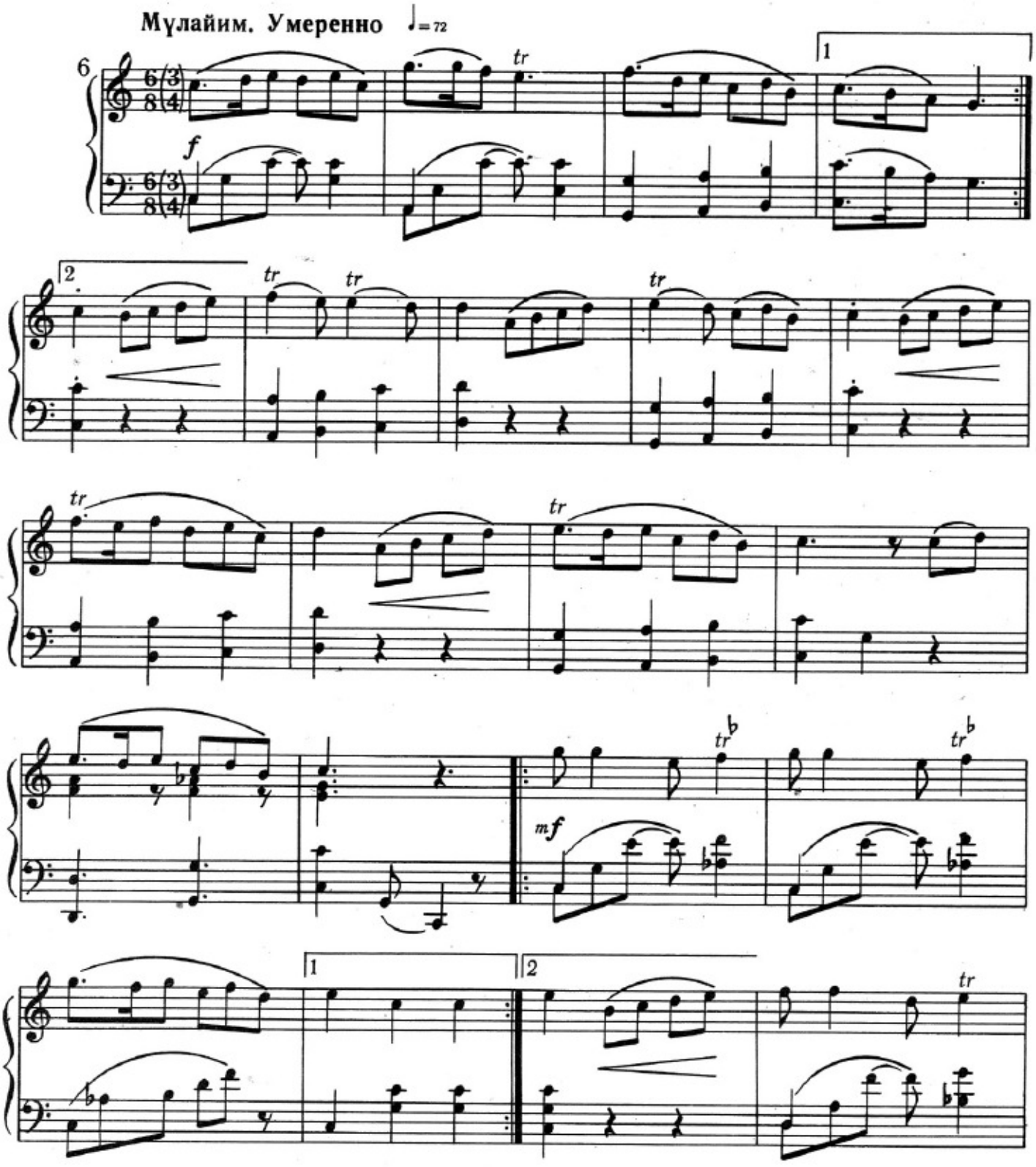

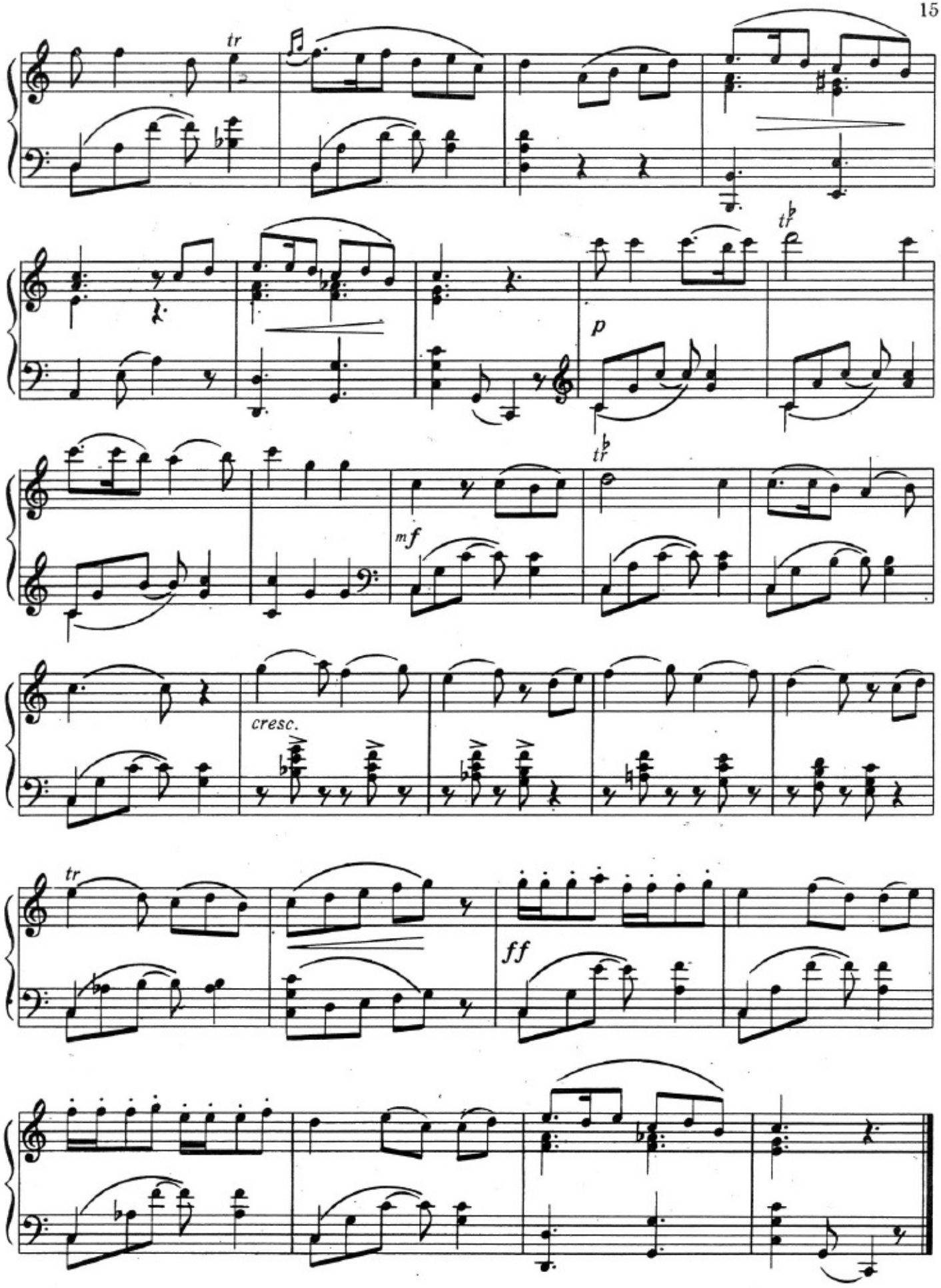
tr
p
mf
cresc.
tr
ff

ЛАЛӘ
ЛАЛЭ

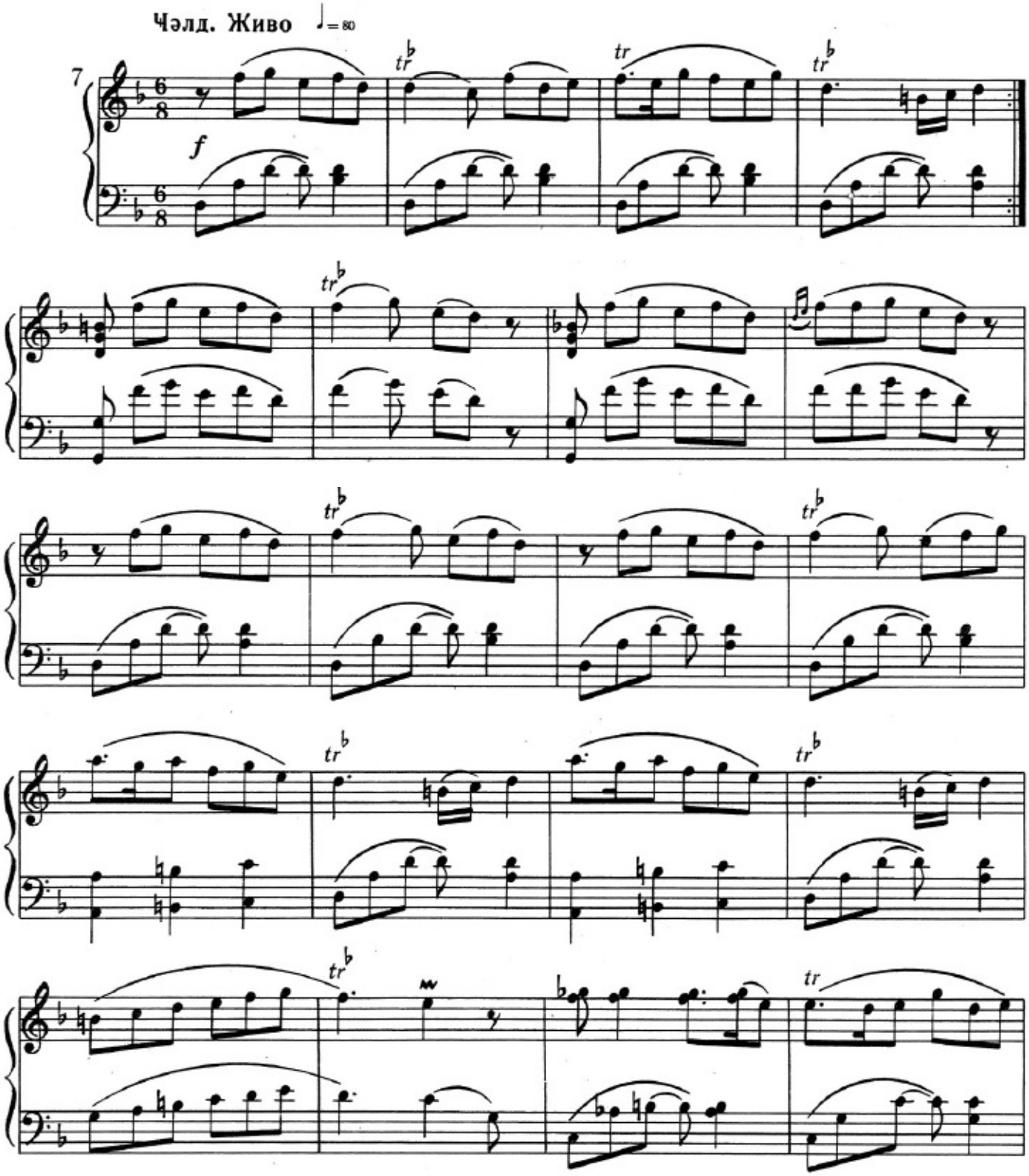

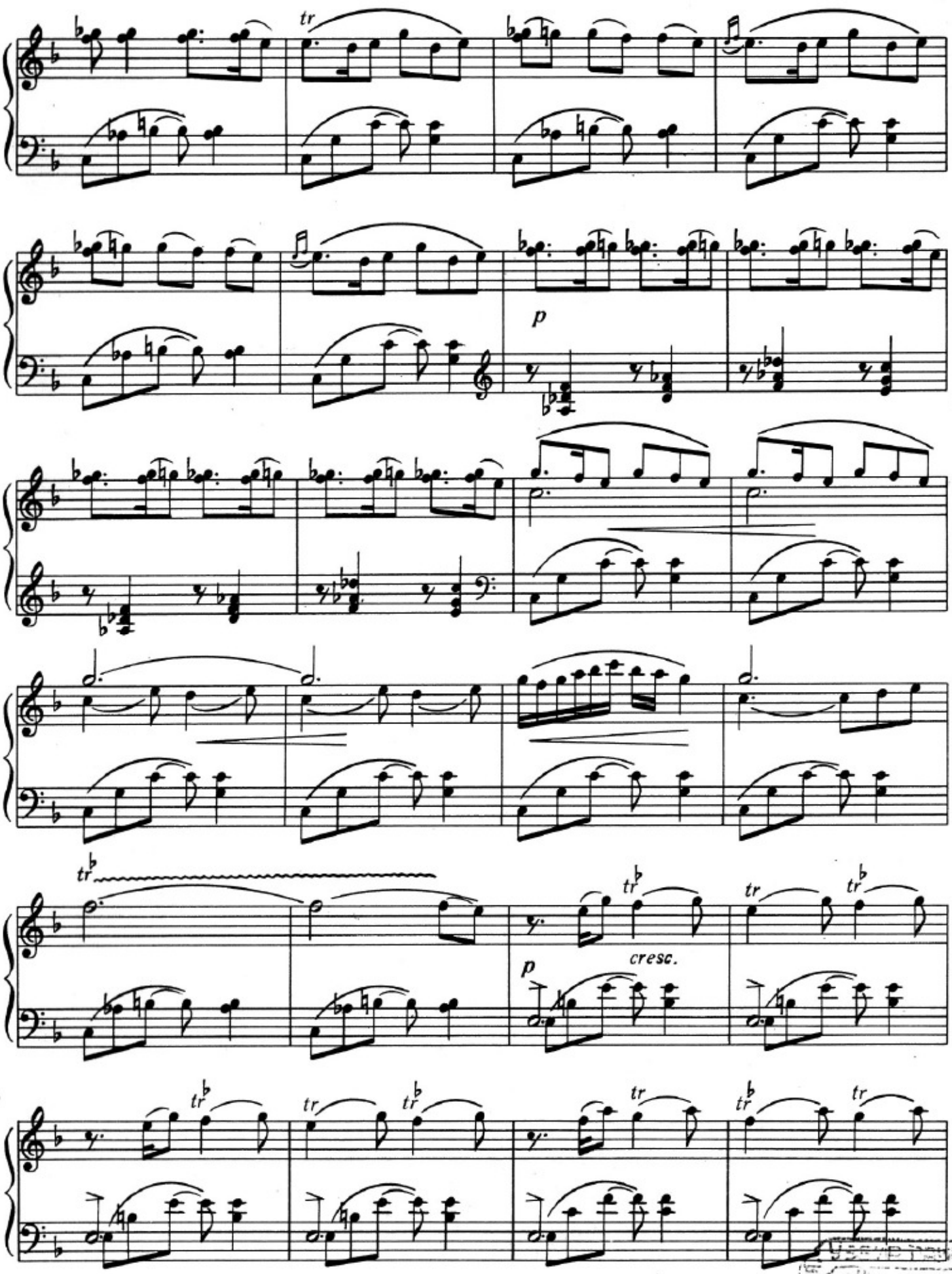

1786

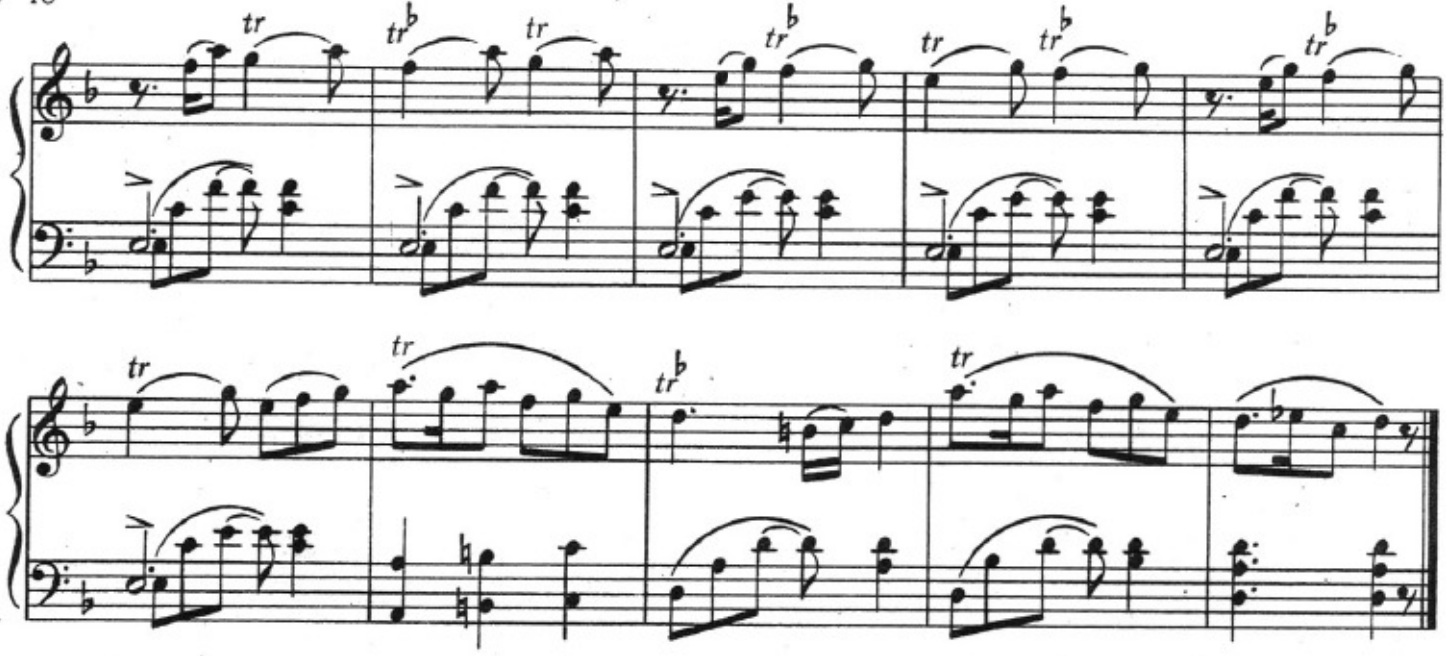

ШӘЛӘХО
ШАЛАХО

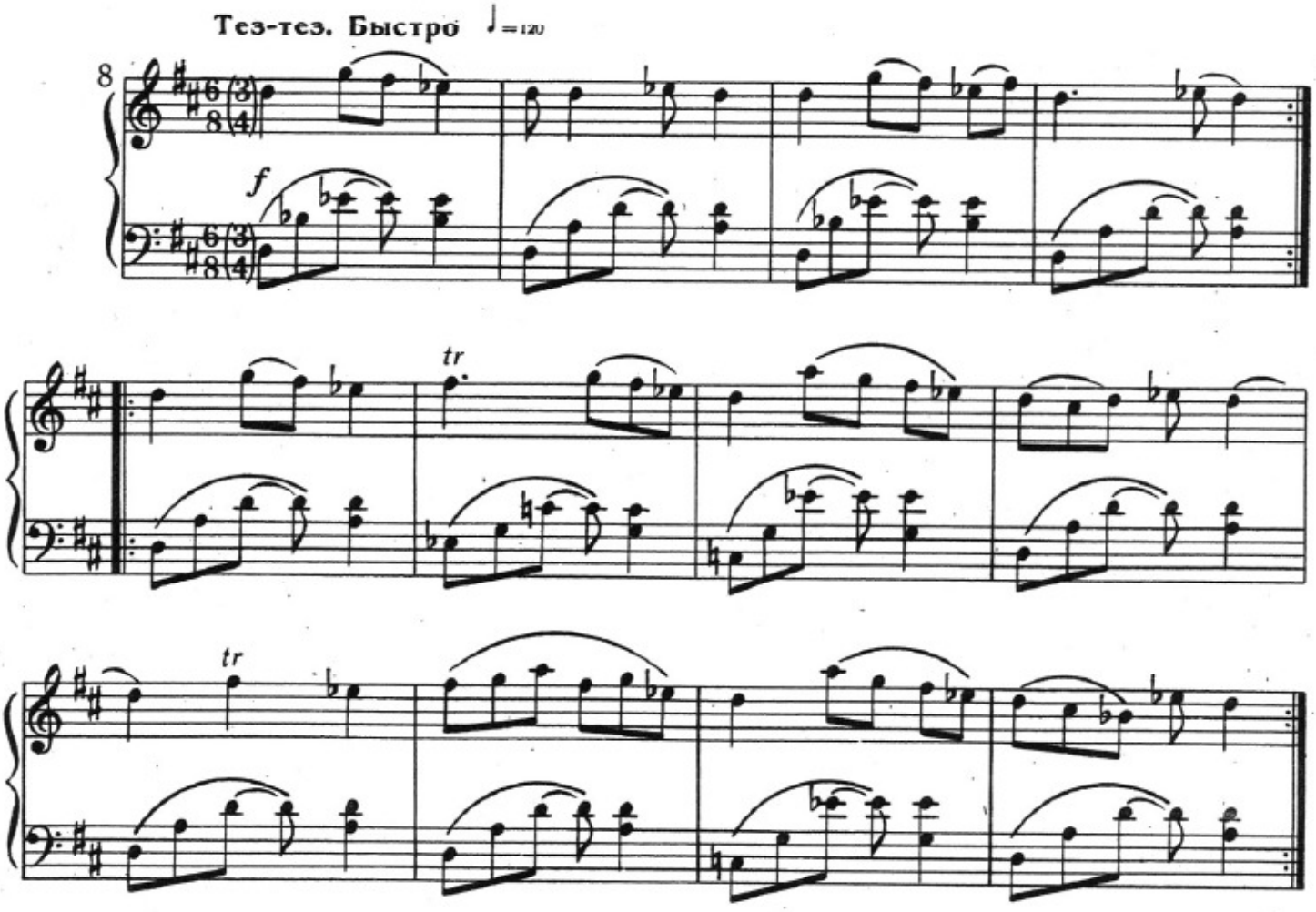

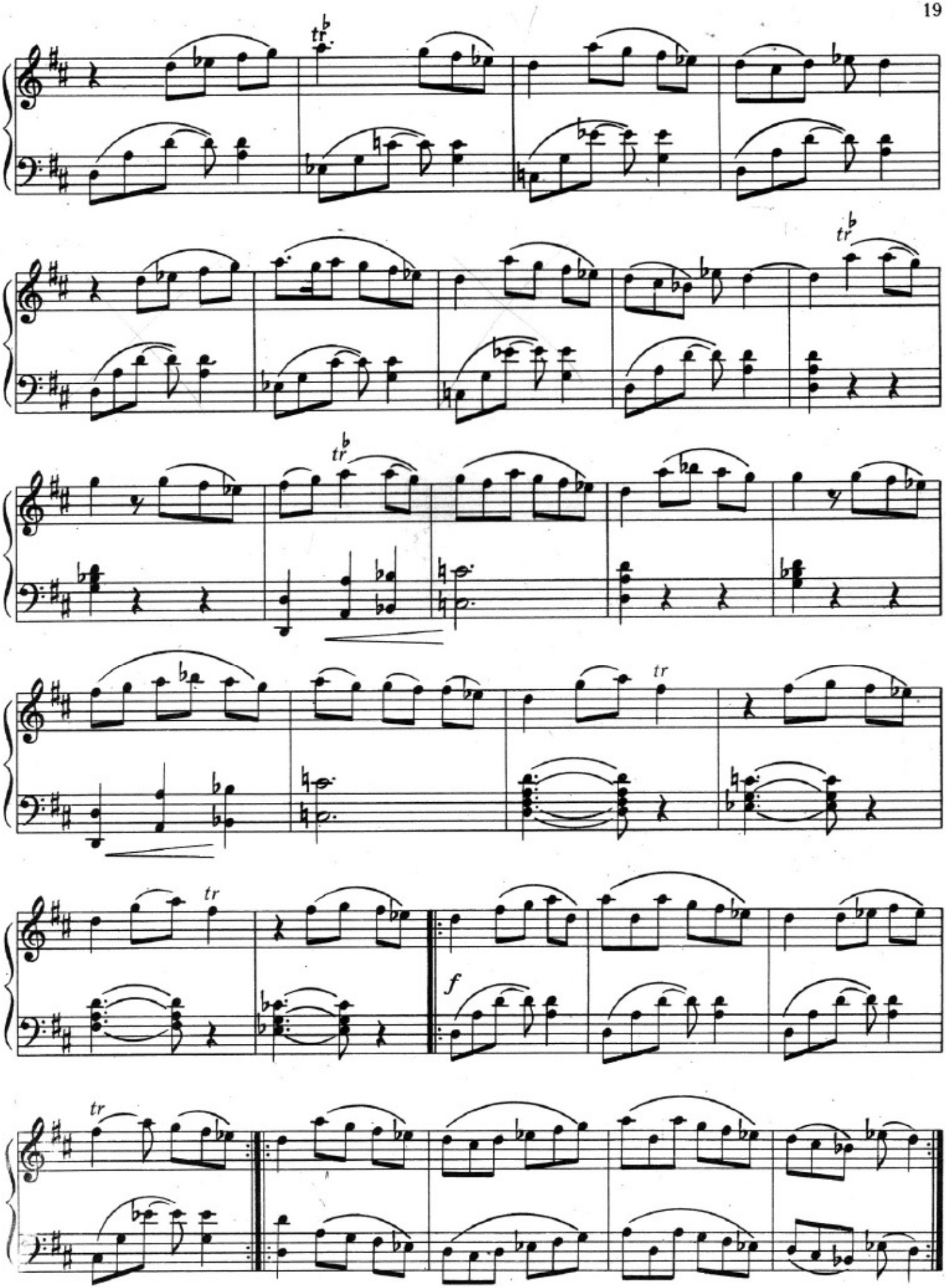
tr
tr
tr
tr
tr
f
tr

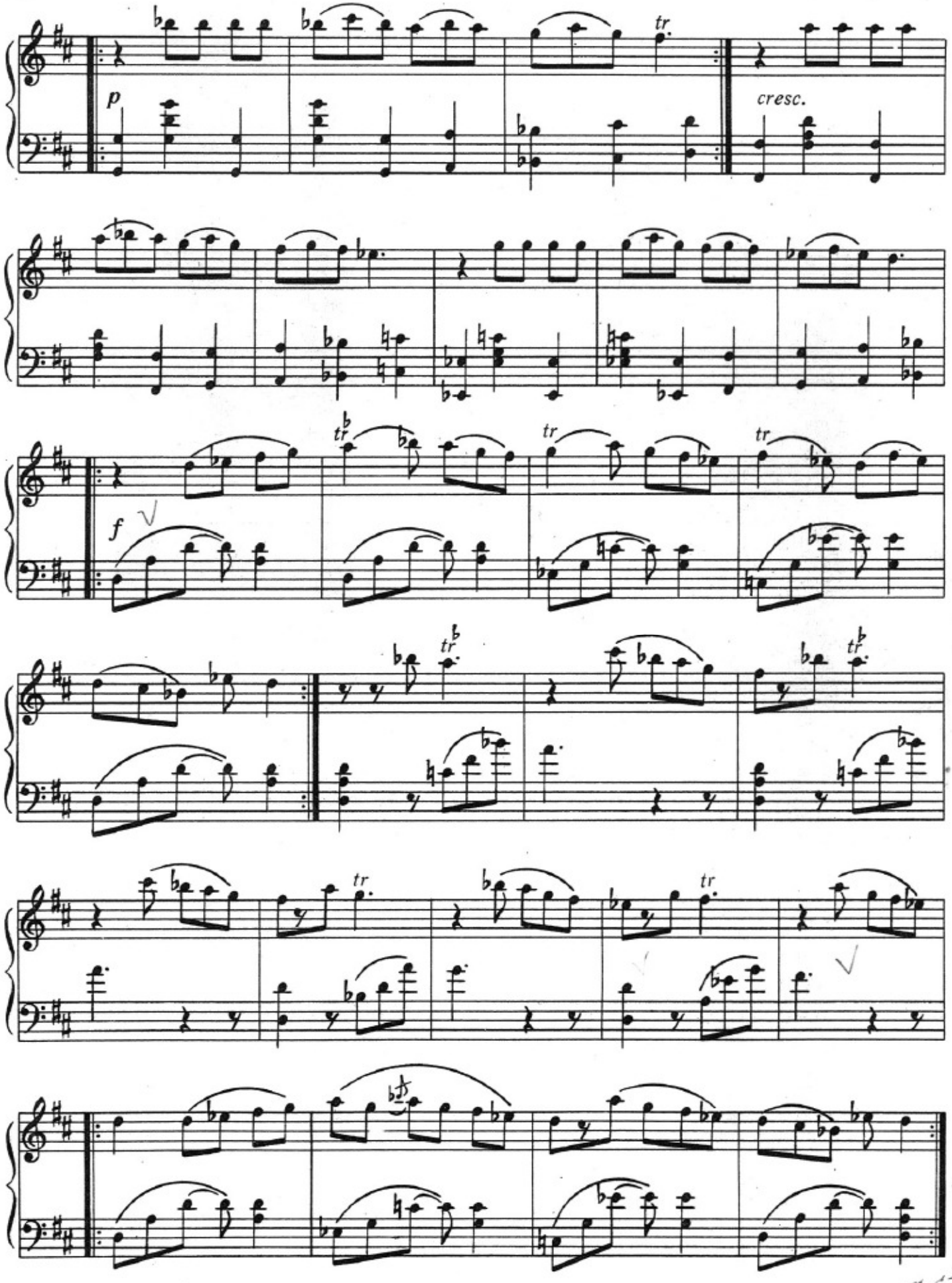

667

ХАЛАБАЧЫ
ХАЛАБАДЖИ

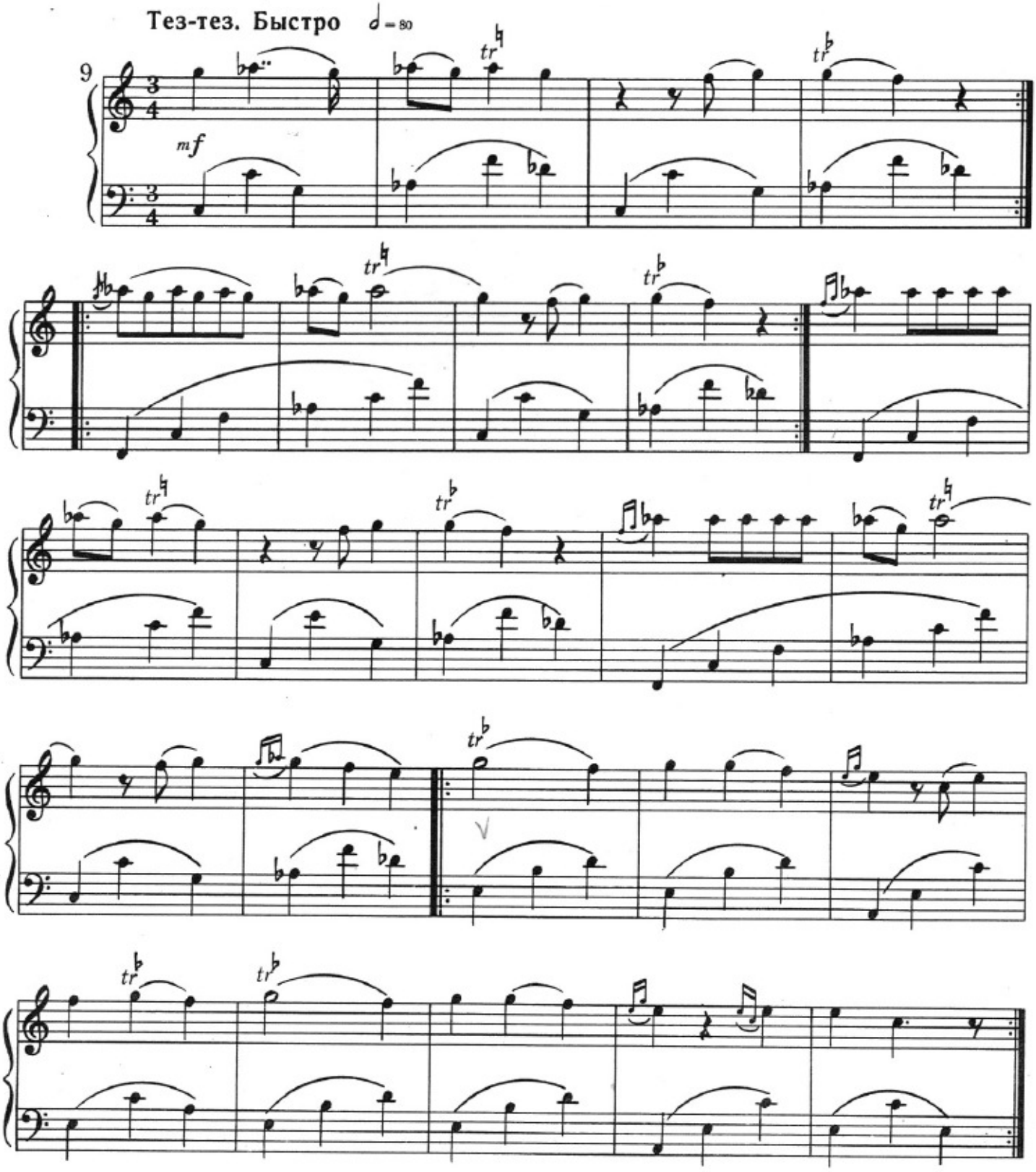

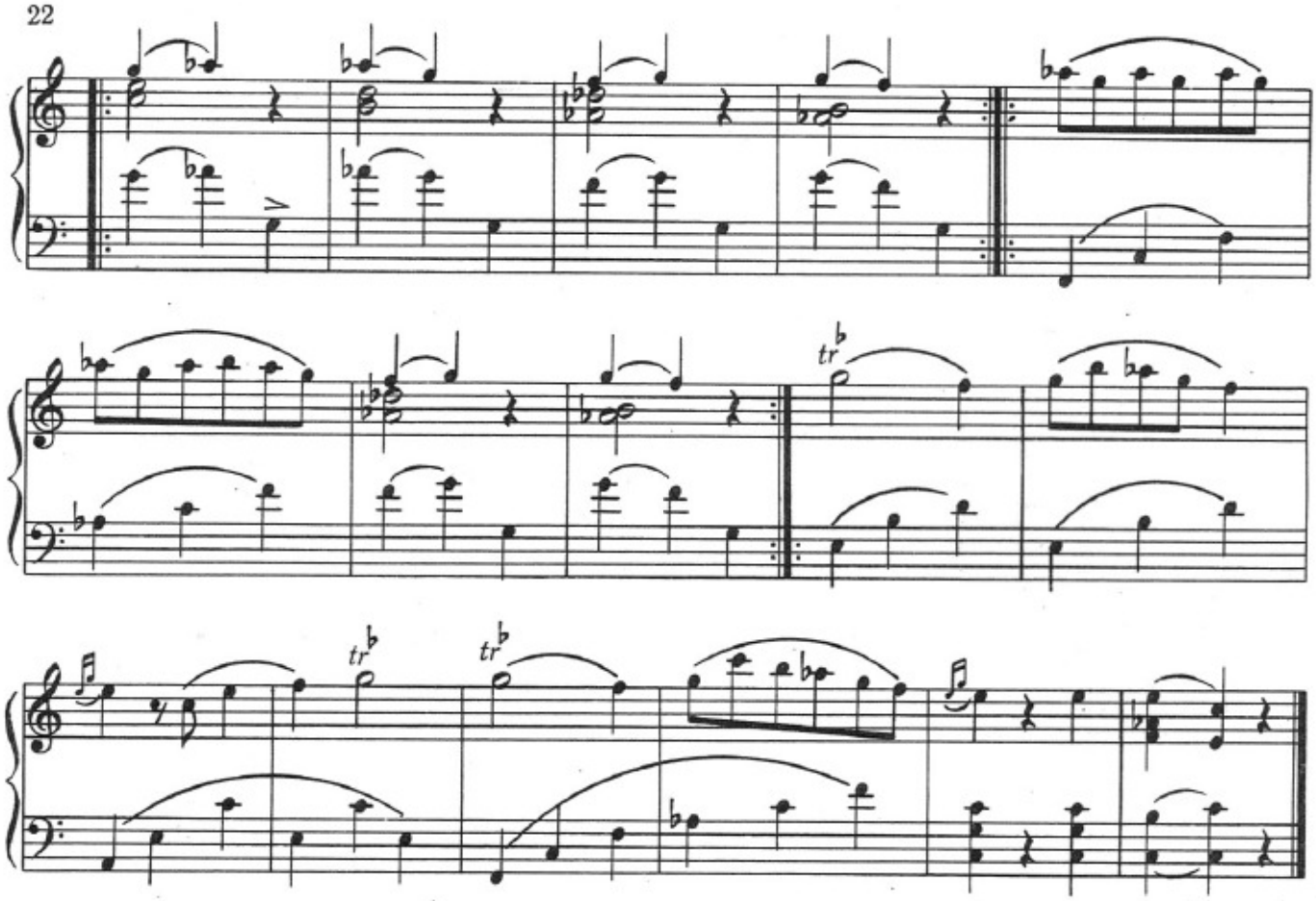

НАРЫНЧЫ
НАРЫНДЖИ

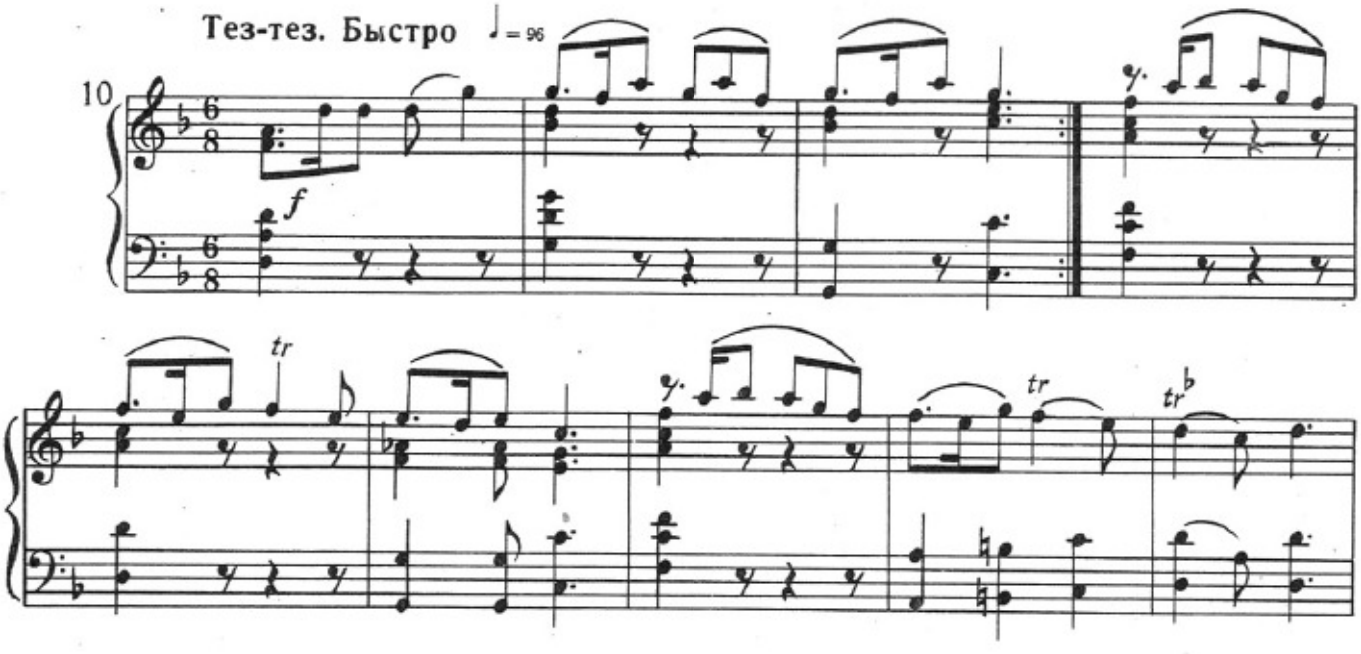

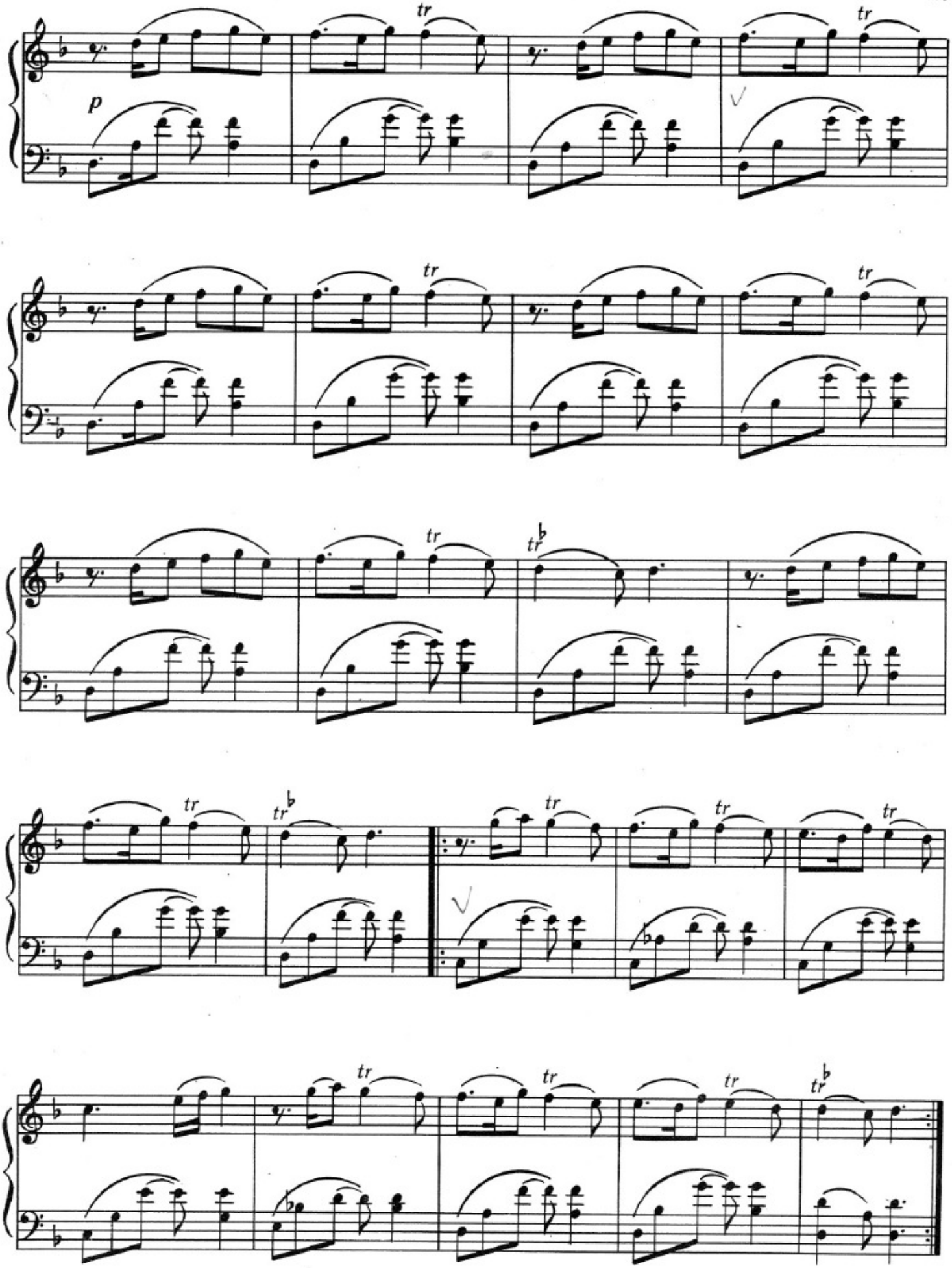
tr
p
tr
tr
tr
tr
tr
tr
tr
tr
tr
tr
tr
tr
tr
tr
tr

ДАРЧЫНЫ

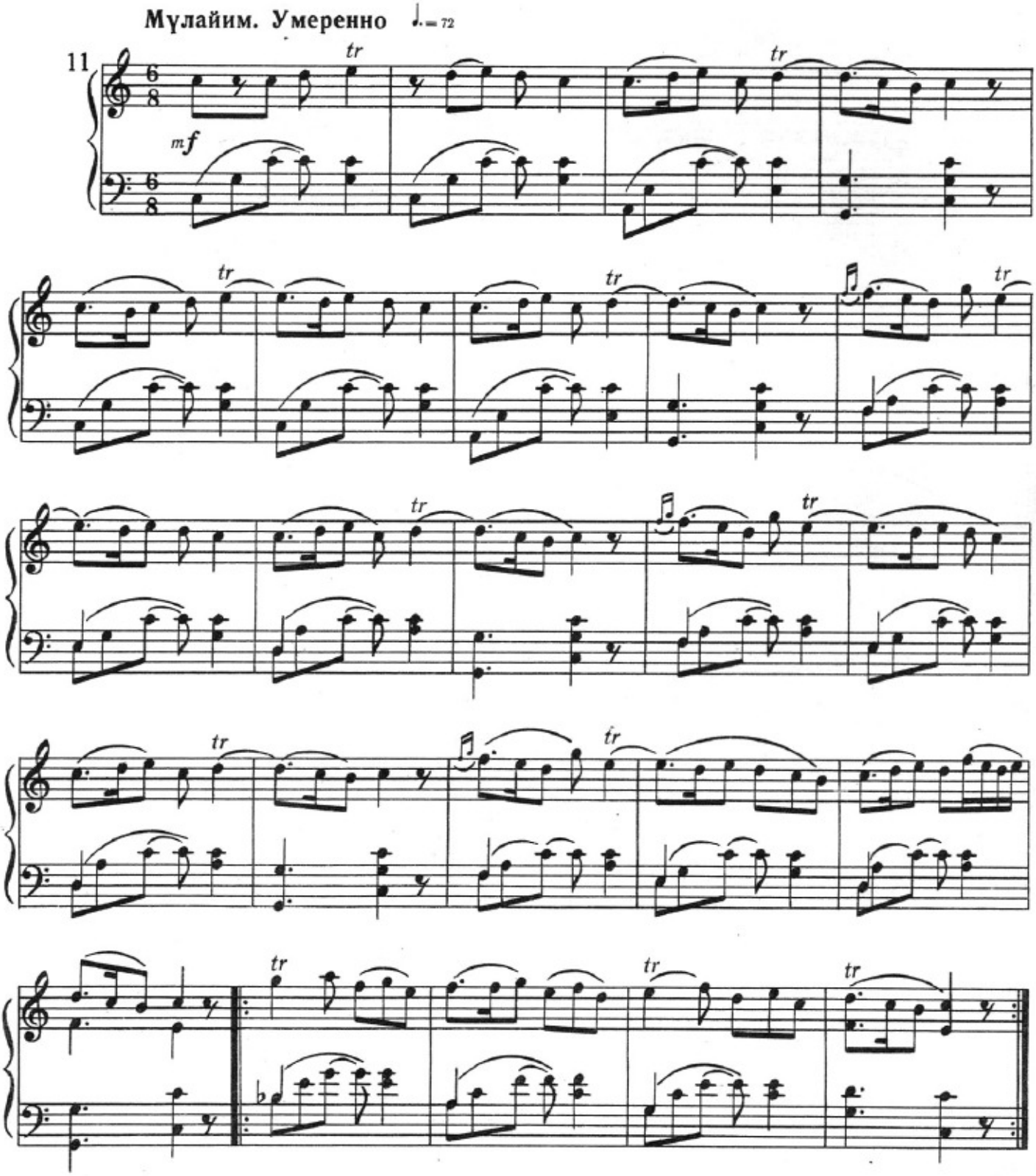

ЧЫҒЧЫҒА
ДЖЫГДЖЫГА

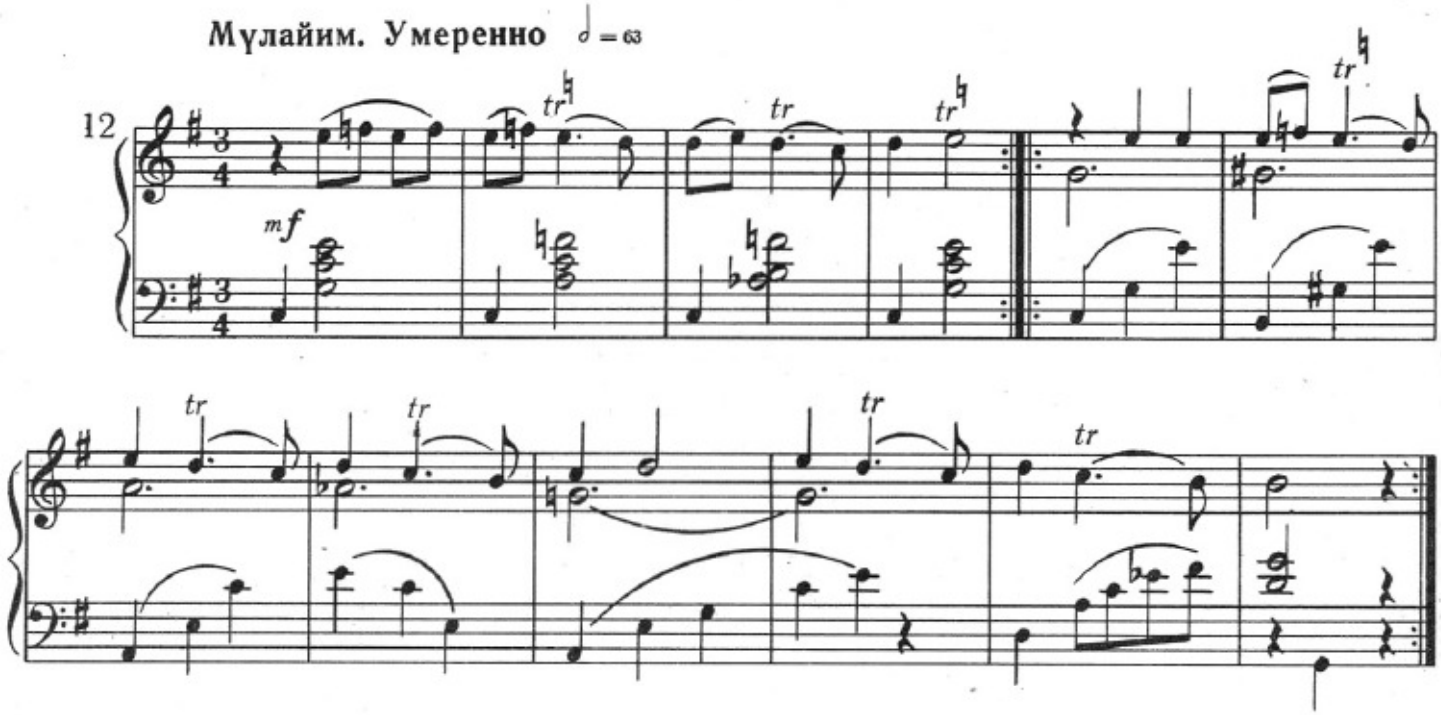

КЕЧИМӘМӘСИ
КЕЧИМЭМЭСИ

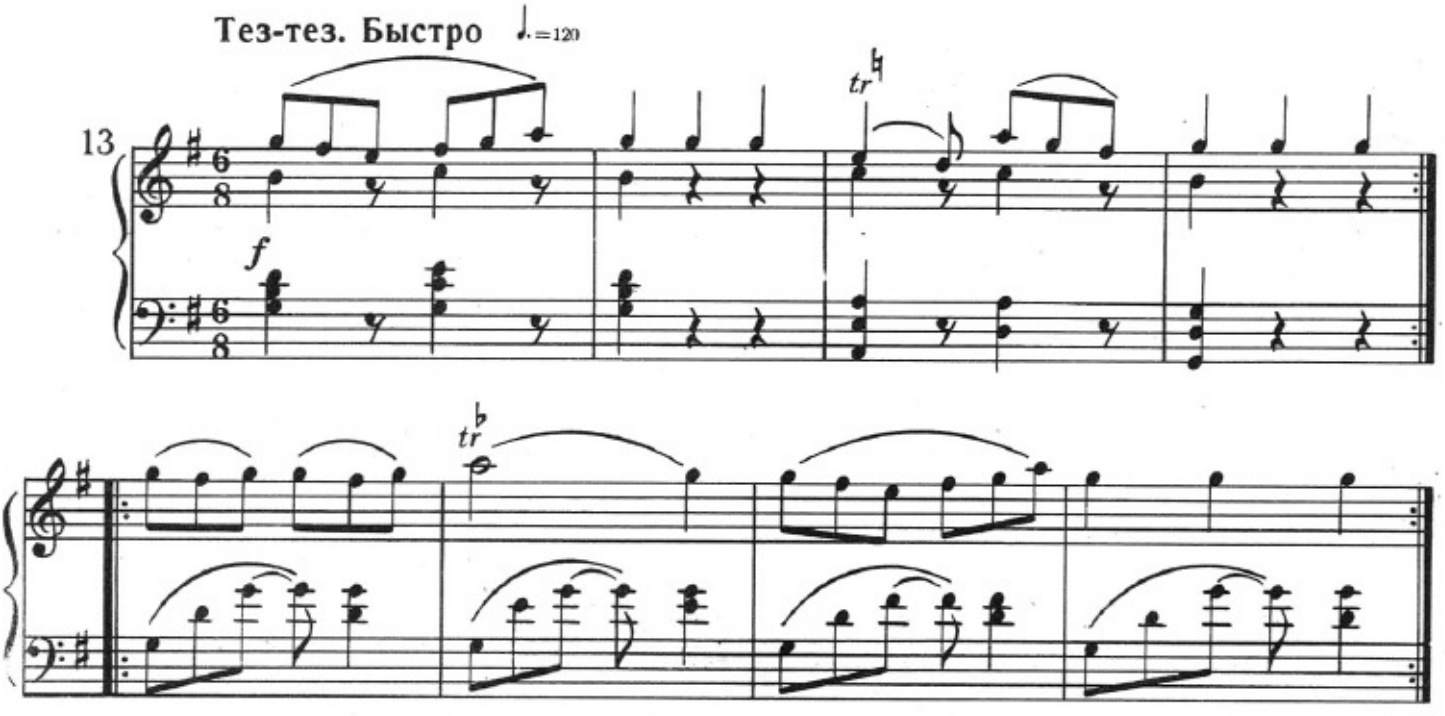

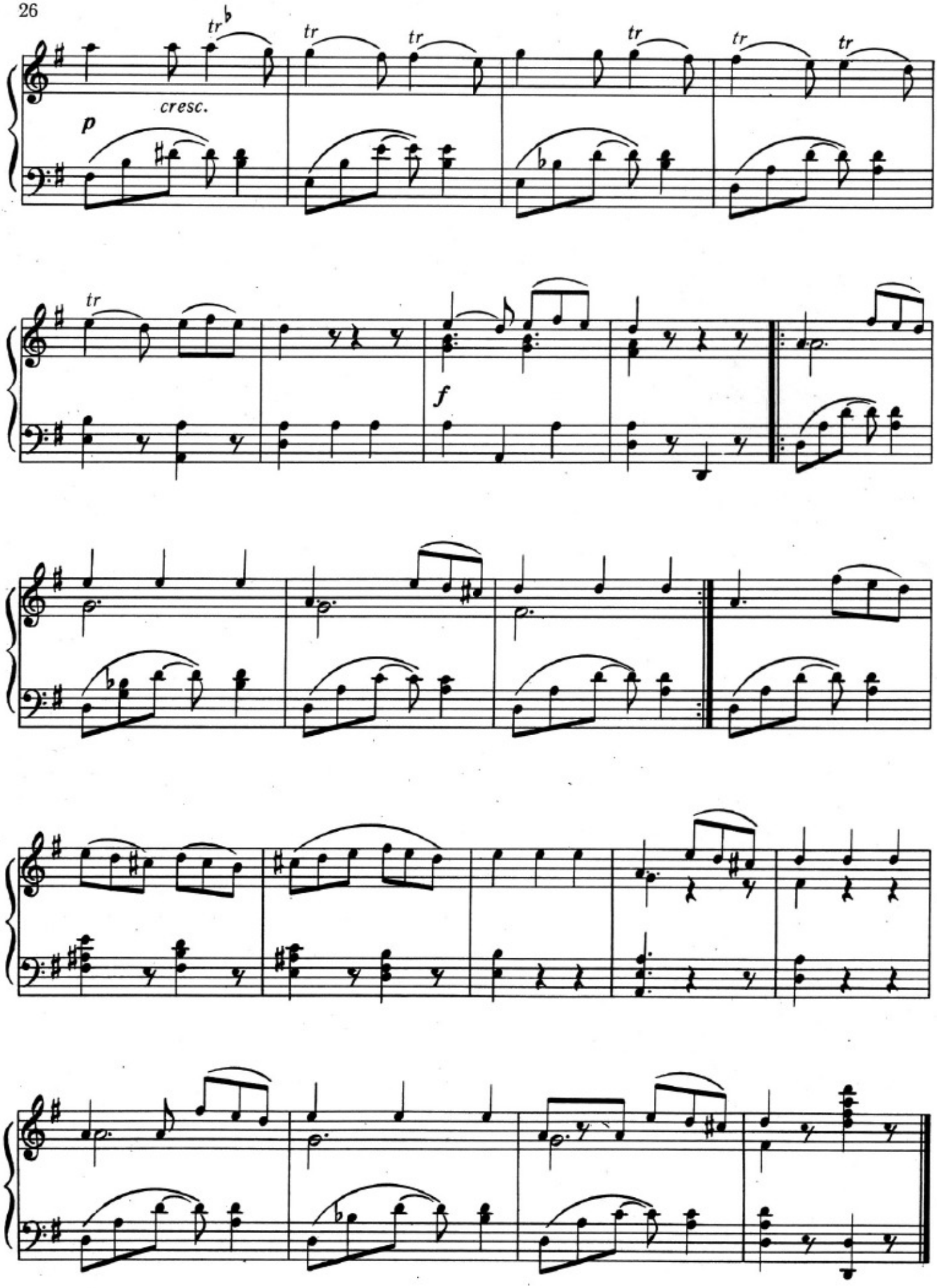
tr
tr
tr
tr
tr
tr
cresc.
p
tr
f

БӘХТӘВӘРИ
БАХТАВАРИ

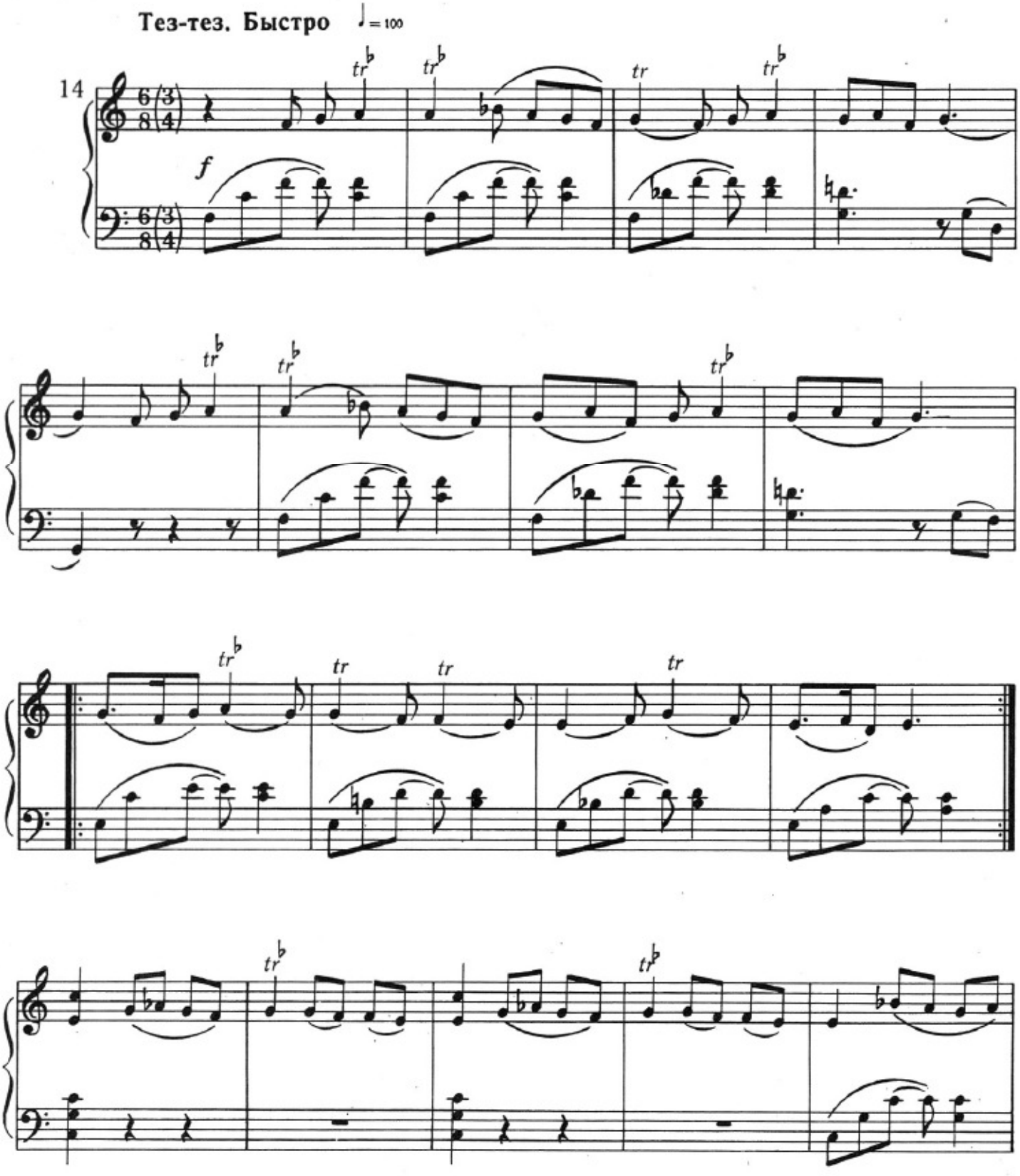

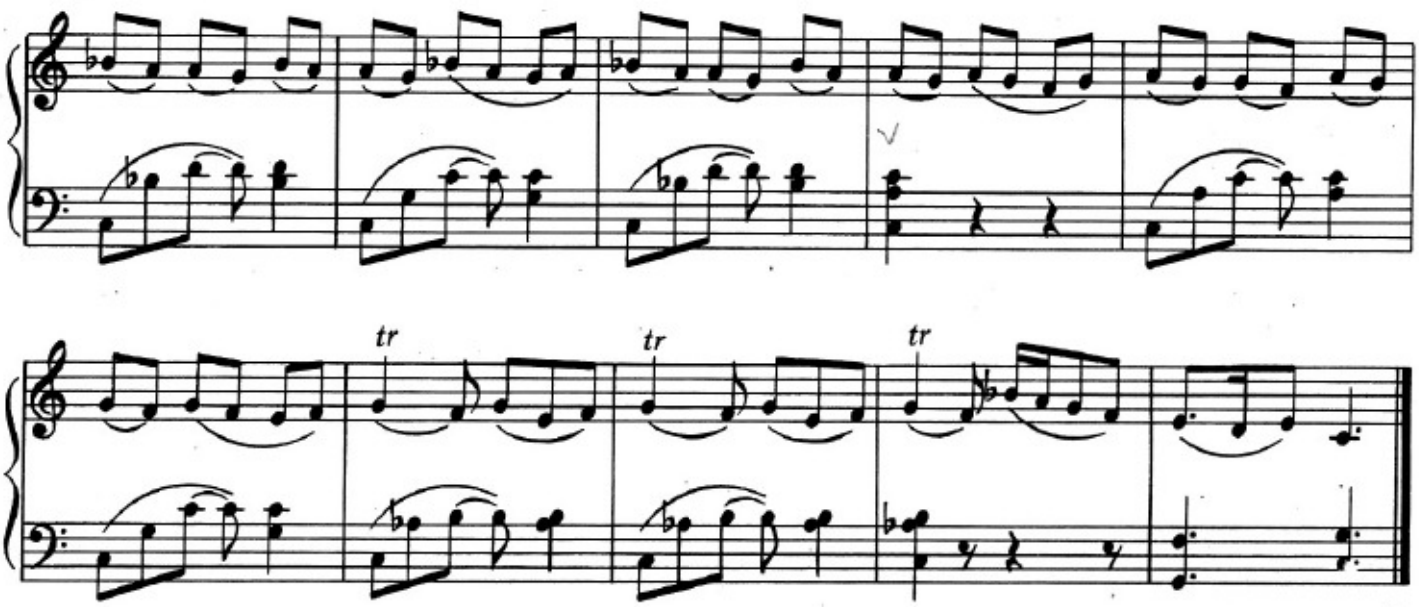

27

ТУРАЧЫ
ТУРАДЖИ

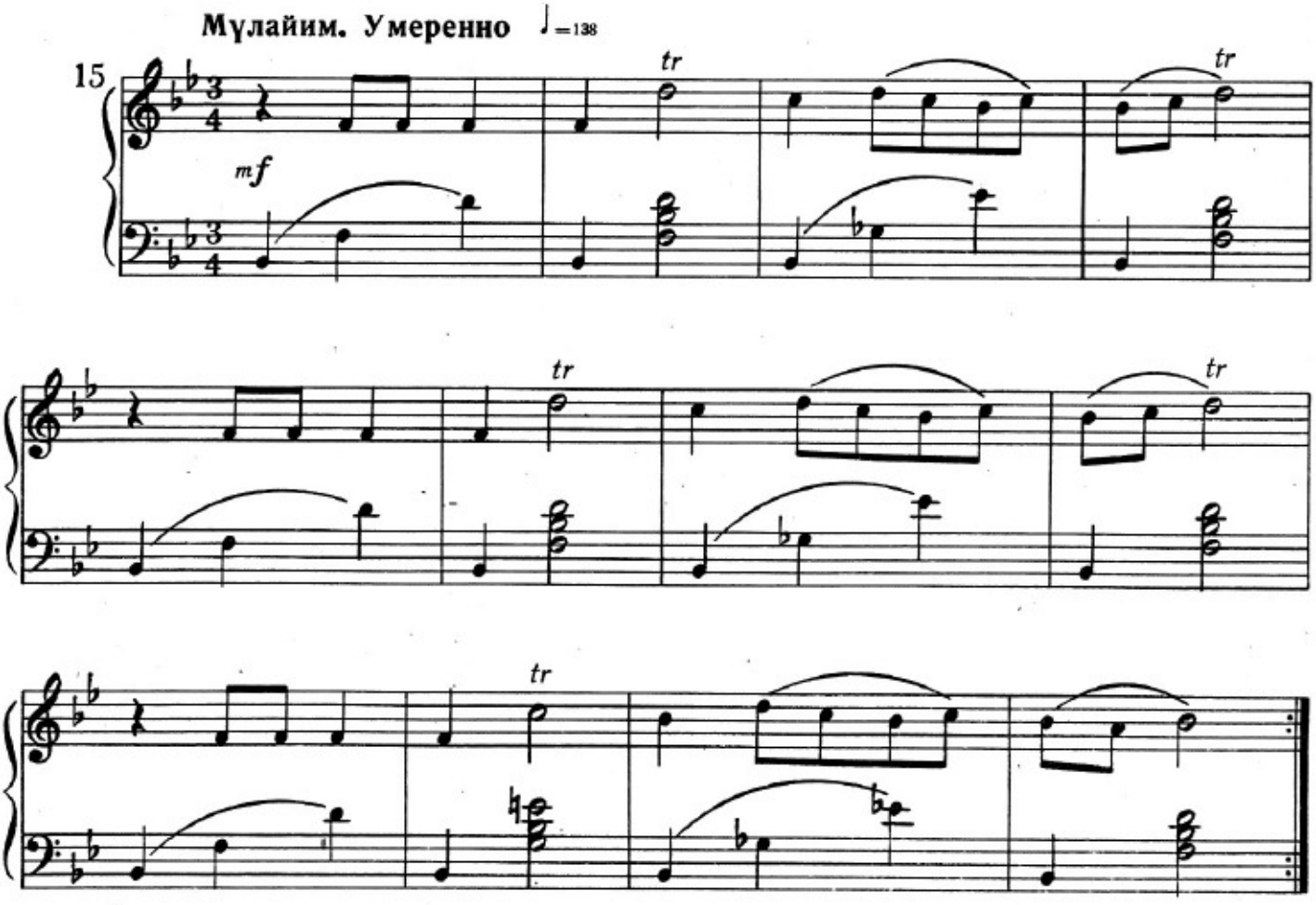

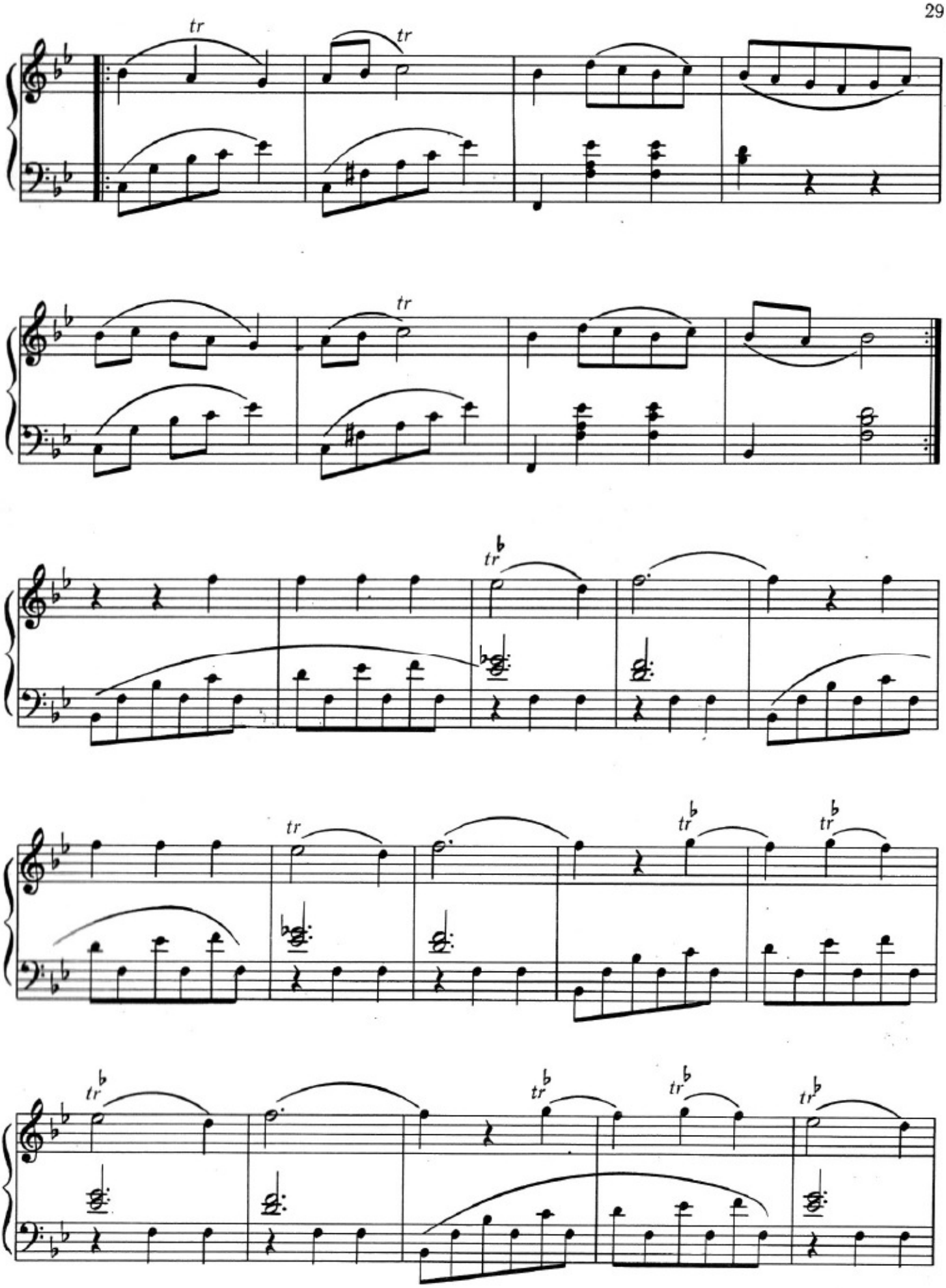
tr
tr
tr
tr
tr
tr
tr
tr
tr

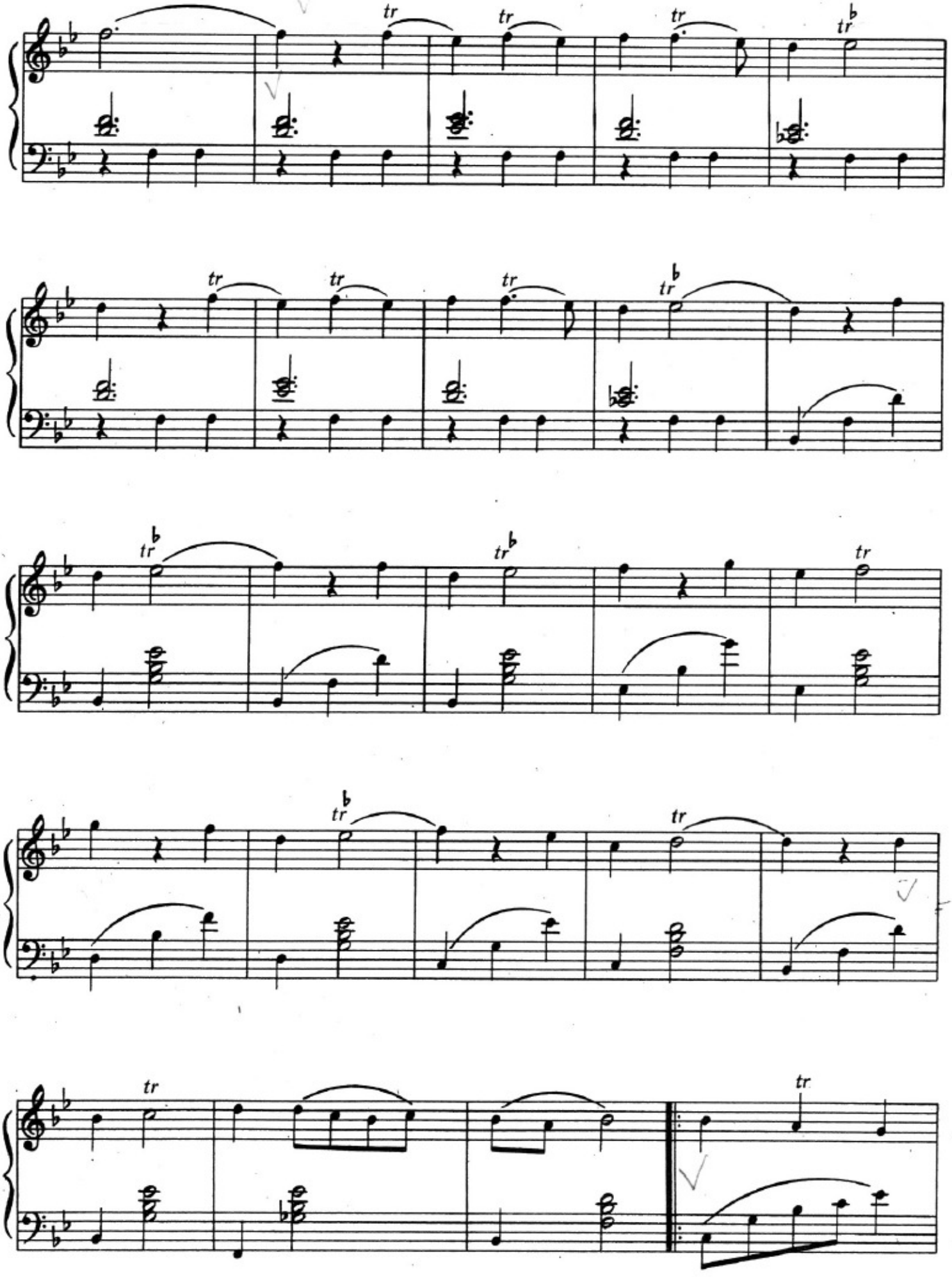

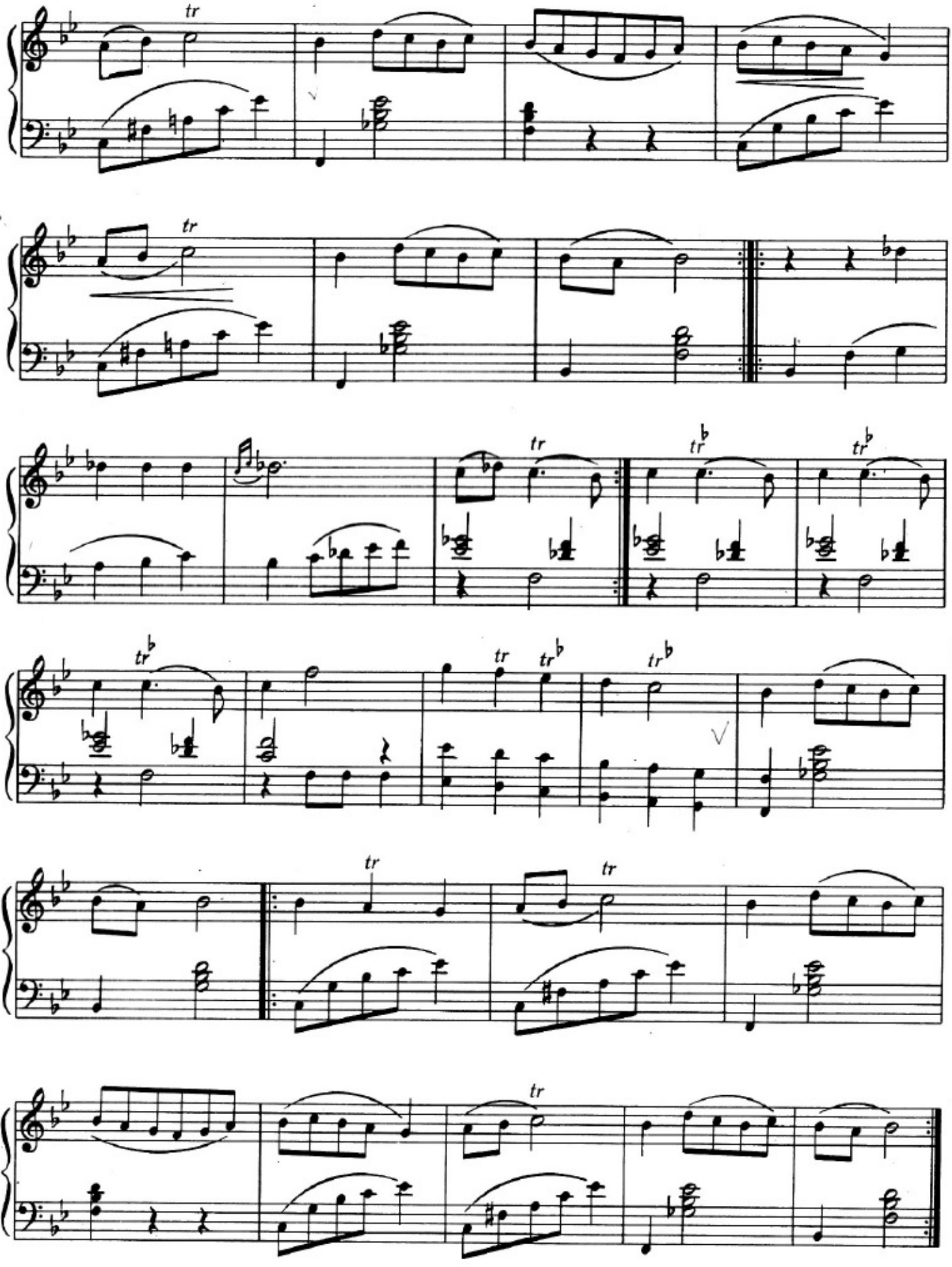
tr
tr
tr
tr
tr
tr
tr
tr
tr
tr
tr
tr
tr